

HELMIKUU 2017

1

TEEMA
REFORMAATIO

CRUX

KIRKON AKATEEMISET AKI R.Y.

MARTTI LUTHER JA MAALLISTUMINEN

► Uudet eläkelait tulivat voimaan

► Kuoroelämää Pohjois-Tansaniassa

VERKOSSA
Jäsenedut

.....

Talven valon
saamme
lumen myötä.
Ensihiutaleista
sydän syttyy
Luojan ihmeellistä
luomistyötä
riemuiten
ylistämään.

.....

VK 911

Harmaapääukkoin veisuusta hiljenevään seurakuntaan?

MARJUKKA ANDERSSON
KANTTORI-URKURILIITON
PUHEENJOHTAJA
marjukka.andersson@evl.fi

Olisipa hauskaa matkata ajassa puolitoista vuosisataa taaksepäin ja löytää itsensä täpötäydestä

kirkosta keskeltä veisaavaa seurakuntaa! Keskeltä äänten sekasotkua, jota 1870-luvun suivaantunut kirkonkävijä on kuvannut ilmeikkäästi:

”Peräti ruma ja yhteistä jumalanpalvelusta häiritsevä tapa on se, kun weisatessa nostetaan ankara äänenkilvoitus, jonka usein omalta

viisaudelta ja ylpeältä röyhkeydeltä täytetyt harmaapääukot, wäliin myös akatkin, jotka kirkaisevat sekaan kimeällä äänellänsä, tekewät, luullen itsensä muita taitawimmaksi ja oppineemmaksi nuotia johdattamaan, josta sitte seuraa sekasointia kirkko täyteen.” (K. Jalkasen kirjasta)

Harmistunutta kirkonkävijää on häirinnyt seurakuntalaisten ylenpalttinen sooloilu ja omien sävelmävarianttien käyttö. Koraalien ”ääretön sekasotku” ei johtunut yksistään lukkarien ja seurakuntalaisten taidottomuudesta, vaan myös siitä, että yhtenäistä virsi- ja koraalikirjaa ei ollut. Veisuuta ryhdyttämässä oli 1870-luvun alussa urkuja, tai urkuharmooneja pääosin rannikkoseuduilla vain 89 kirkossa.

Kaarlo Jalkanen kertoo kirjaan Lukkari- ja urkurinvirka Suomessa 1809-1870, kirkkolaulun rappiotilasta 1840-70-luvuilla. Erityisesti 1860-luvulla polemisoitiin lehdistä asian tilasta innokkaasti. Rohdoksi ehdotettiin mm. koraalikirjauudistusta ja korostettiin lukkariden ja kansakoulun, sekä muiden opettajien merkitystä vir-

silaulun opettajina ja harjoittajina. Parempiin tuloksiin uskottiin päästävän, kun lukkari- ja urkurikouluista valmistuvat alkaisivat toimia kirkkolaulun edistämiseksi. Urkuja kaivattiin kirkkoihin.

Vuoden 1868 kirkkolaki tunsieriasteisten pappisvirkojen lisäksi vain kaksi ei-pappisvirkaa, lukkarin ja urkurin. Keskiajan kellonsoittaja ja papin henkilökohtainen avustaja, myöhemmin rokottaja, suoneniskijä, haavuri ja postinkuljettaja määriteltiin uudessa laissa lasten opettajaksi ja virsilaulun johtajaksi.

Moni 1800-luvun tavoite on toteutunut. Kirkoissa on urut ja kanttori, virsi- ja koraalikirjat kaikissa seurakunnissa. Virsiä ja lauluja opetetaan kaiken ikäisille. Vaikka kirkkolaulu on laajentunut seurakuntaveisuusta monipuoliseksi musiikkitoiminnaksi, on laulamisella edelleen keskeinen asema jumalanpalveluselämässä.

Haluammeko tulevaisuudessakin toteuttaa Lutherin perusajatuksen virsien kautta osallistuvasta laulavasta seurakunnasta?

Vaikka meillä on tänään loistavat puitteet opettaa ja laulaa, ovat mahdollisuutemme kaventuneet.

Virsiä on opittu aikoinaan koulussa ja siellä, missä seurakuntaa on ollut koolle niin kanttoreiden, pappien kuin maallikoidenkin johdolla. Kodin merkitys on ollut suuri.

Siellä missä virren voima on tänään heikko, tarvitaan seurakunnan yhteistä vastuunkantoa! Puhukaamme keskenämme useammin psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla! ✕

Siellä missä virren voima
on tänään heikko, tarvitaan
seurakunnan yhteistä
vastuunkantoa!

**Kuoro on enemmän
kuin harrastus; se on
elämäntapa.**

- Leenä Lampinen

32

TEEMA

MARTTI LUTHER JA MAALLISTUMINEN

Reformaation seurauksena uskonnon rooli osana yhteiskuntaa muttui.

16

REFORMAATION MERKKIVUOSI 2017

- missä mennään?

20

MUUTOS TEHDÄÄN YHDESSÄ

Kirkon yhteiskunnallinen työ on konkreettista auttamista ja vaikuttamistyötä.

22

RE-FORMAATIO: MITÄ SE TARKOITTAÄ?

Artikkeli käsittelee reformaatioon liittyviä sanoja ja jatkuvuuden ja uuden suhdetta.

26

ARTIKKELI

TUNNETHAN TYÖTTÖMYYSTURVASI

28

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa hoitaa AKIn jäsenten työttömyysturvan ja vuorottelukorvaukset.

KUOROELÄMÄÄ POHJOIS-TANSANIASSA

32

Sunnuntain jumalanpalvelus ei tuntuisi oikealta jumalanpalvelukselta ilman kuoroa.

TEOLOGIAN OPISKELIJOIDEN SOVELTUVUUSTUTKIMUKSET

36

Mitä ne kertovat tulevasta pappisurasta?

EHTOOLLISAINIEN JÄLKIKÄSITTELY

40

KESÄTYÖNTEKIJÄN PIKKUJÄTTILÄINEN

42

KIRJOITUSSARJA

Ajankohtaista edunvalvonnassa 6

Pakolaisuus
ja maahanmuuttajat 48

Suomi 100-vuotta 50

Virsikirjan lisävihko 52

VAKIOT

Pääkirjoitus 3

Päätoimittajalta 10

Kuusanmäki 11

Puheenjohtajalta 14

Akipedia 15

Eläkeläisen mietteitä 25

Työntekijän näkökulma 39

Opiskelijavinkkelit 47

AJANKOHTAISTA

Haettavana
Kanttori-urkuriliiton stipendit 11

Kenestä Vuoden pappi? 12

Pappisliiton opintomatkat 12

Liittojen jäsenmaksu 13

Kenestä Vuoden kanttori 13

Jäsenmaksut veroehdotukseen 15

Takakannessa AKIn
jäsentapaaminen Kirkkopäivillä

Anna
palautetta
lehestä ja voita
**Pauligin
kahvikone!**

s. 15

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI r.y.
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515,
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Kaisa-Leena Hannikainen, kanttori
Paivi Helén, kappalainen
Kaisa Iso-Herttua, oppilaitospastori
Heikki Järvinen, yliopistopappi
Anna Pulli, kanttori
Pekka Soranummi, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

Otavamedia OMA
Maistraatinportti 1, 00015 Otavamedia

ILMOITUSHINNAT

Koko	
2/1 s.	380 mm x 255 mm 1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm 1 020,- euroa
1/2 s.	155 mm x 114 mm 73 mm x 228 mm 560,- euroa
1/4 s.	101 mm x 118 mm 330,- euroa
1/8 s.	101 mm x 55 mm 200,- euroa
takisivu	190 mm x 230 mm 1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPIIKKA

Forssaprint

UUDET ELÄKELAIT TULIVAT VOIMAAN

Vuonna 2014 päätettiin eläkeuudistuksesta, joka tulisi voimaan vuoden 2017 alusta. Eläkeikää nostetaan asteittain kahdella vuodella ja korotetut eläkekattumat ovat poistuneet. Osa-aikaeläke on muuttunut varhennetuksi varhaiseläkkeeksi.

JUSSI JUNNI

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Vuoden 2017 alusta astuivat voimaan uudistuneet eläkelait. Julkisella sektorilla lainsäädäntö yhtenäistettiin ja nyt sekä kirkon, kunnan että valtion eläkkeistä säädetään uudessa julkisten alojen eläkelaisissa (JuEL). Eläkelakien uudistukset koskevat vuonna 1955 syntyneitä ja heitä nuorempia.

Vuodesta 2017 alkaen eläkkeelle pääsee aiempaa myöhemmin ja eläkettä karttuu työuran aikana aiempaa vähemmän. Tällä pyritään vähentämään julkisen sektorin kehitysvajetta ja takaamaan eläkkeiden rahoitus tulevaisuudessakin.

Uudet eläkelait koskevat vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneitä. Tätä aiemmin syntyneet siirtyvät eläkkeelle vanhan eläkejärjestelmän mukaisesti. Uudistuksella ei kosketa jo kertyneisiin eläkkeisiin.

Eläketurvakeskuksen sivustolta <http://www.eläkeuudistus.fi/> on saatavissa kattavaa lisätietoa ja esimerkkilaskelmia eläkkeistä.

Vanhuuseläkeikä nousee

Vanhuuseläkeiän alaraja nousee portaittain entisestä 63 vuodesta 65 vuoteen (ks. laatikko 1). Alin vanhuuseläkeikä on vuonna 1955 syntyneillä, jotka pääsevät eläkkeelle 63 vuoden ja 3 kuukauden iässä. Vuonna 1962 tai myöhemmin syn-

tyneillä alin eläkeikä on 65 vuotta. Alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan jatkossakin vastaamaan pidentynyttä elinajanodotetta.

Uudessa järjestelmässä vanhuuseläkeiän alaraja nousee asteittain 65 vuoteen, kun se entisessä järjestelmässä oli 63 vuotta. Myös yleinen eroamiskä nousee vastavasti 68 ikävuodesta 70 ikävuoteen. Muutos tapahtuu asteittain vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2025 jälkeen vanhuuseläkeiän alarajaa tarkastellaan suhteessa väestön yleiseen eliniän pitenemiseen. Nykyisten elinikäindeksien valossa näyttäisi esimerkiksi siltä, että 1970- ja 1980-lukujen taitteessa syntyneillä alin vanhuuseläkeikä olisi noin 67 vuotta. Henkilökohtainen tavoite-eläkeikä,

jossa eläkettä leikkaava elinaikakeroin ei enää vaikuta eli saavuttaa ns. täyden eläkkeen, on tätä korkeampi.

Eläkekattuma paranee työuran alkupäästä ja huononee loppupäästä

Eläkettä karttuu jatkossa koko työuran ajalta 1,5 % palkkasummasta. Eläkekattuman pohjana oleva palkkasumma on aiempaa suurempi, koska palkansaajan työeläkemaksua ei enää vähennetä palkkasummasta ennen eläkekattuman laskemista. Lisäksi nykyisen 18 ikävuoden sijaan eläkettä alkaa karttua jo 17-vuotiaana. Näiden parannusten vastapainona nykyiset korkeammat kattumaprosentit, nimittäin 1,9 % korotettu kattuma 53–62-vuotiaille

Laatikko 1.

Alin eläkeikä syntymävuoden mukaan

1954 tai aikaisemmin	63 v
1955	63 v 3 kk
1956	63 v 6 kk
1957	63 v 9 kk
1958	64 v
1959	64 v 3 kk
1960	64 v 6 kk
1961	64 v 9 kk
1962 tai myöhemmin	65 v

UUDET ELÄKELAIT KOSKEVAT VUONNA 1955 JA SEN JÄLKEEN SYNTYNEITÄ.

sekä superkarttumana tunnettu 4,5 % kannustinkarttuma 63–68-vuotiaille, ovat poistuneet. Vuosina 2017–2025 on käytössä siirtymäajan korotettu karttuma 1,7 % iältään 53–62-vuotiaille.

Superkarttuman tilalle on tullut lykkäyskorotus, jota myönnetään vanhuuseläkeiän alarajasta alkaen, jos jatkaa työntekoa edelleen. Lykkäyskorotuksen suuruus on 0,4 % kuukaudessa siihen mennessä kertyneestä eläkkeestä. Koska korotus lasketaan kertyneestä eläkkeestä, toisin kuin entinen ns. superkarttuma, joka laskettiin palkasta, lykkäyskorotus ei tuota yhtä hyvää lopputulosta kuin superkarttuma, jos palkkaus on ollut työuran aikana ollut nousujohteinen.

Jokainen saa tavoite-eläkeiän

Jatkossa jokainen saa viisi vuotta ennen alinta vanhuuseläkeikänsä eläkelaitoksesta tietoonsa määritellyn tavoite-eläkeiän, johon asti työskentelemällä kompensoidaan eläkkeitä leikkaavan elinaikaker-toimen vaikutus. Tällöin työntekijälle ilmoitetaan arvio siitä, miten vanhuuseläkkeelle jääminen alimassa mahdollisessa vanhuuseläkeiässä vaikuttaa hänen eläkkeeseensä. Työntekijän kannalta hyvää on, että uudessa eläkelaisa elinaikaker-toimen leikkaavaa vaikutusta on lievennetty. Tavoite-eläkeikä lienee 1990-luvun alussa syntyneillä jo yli 70 ikävuotta.

Eläkeuudistuksen tausta

Eläkejärjestelmän uudistamisneuvotteluista sovittiin 30.8.2013 solmitussa työllisyys- ja kasvusopimuksessa. Siinä työeläkeuudistuksen tavoitteeksi asetettiin työllisyyden edistäminen, julkisen sektorin kestävyysvajeen pienentäminen, työeläkejärjestelmän rahoituksen parantaminen sekä riittävän eläketurvan ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden varmistaminen. Eläkesopu löytyi 26.9.2014.

Suomalaiset jäivät vuonna 2015 keskimäärin vanhuuseläkkeelle 63,7-vuotiaina, mutta kun mukaan lasketaan varhennetut eläkemudot, kuten työkyvyttömyyseläkkeet, keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä vuonna 2015 oli 61,1 vuotta. Kirkon alalla eläkkeelle siirrytään keskimäärin 62,4 vuoden iässä ja vanhuuseläkkeelle 64,4 vuoden iässä.

Työuraeläkkeelle 38 vuoden jälkeen

Uudessa eläkejärjestelmässä on myös ”työn sankareille” tarkoitettu *työuraeläke*, jota voidaan tietyn ehdoin myöntää 38 vuoden pituisen, rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttavassa työssä tehdyn työuran jälkeen, kunhan työntekijä on täytännyt 63 vuotta. Alaikäraja työuraeläkkeelle pääsemiseen on siis kaksi vuotta alhaisempi kuin vanhuuseläkkeelle pääsemiseen.

Työuraeläkekriteerien arvioinnissa tarkastellaan fyysisen rasituksen lisäksi myös psykososiaalista rasitusta. Työuraeläkettä ei määritellä ennalta millekään tietyille ammattialoille vaan sen myöntämistä harkitaan tapauskohtaisesti. Työuraeläkkeen saantiedellytykset lienevät jatkossa lievemmat kuin varsinaisen työkyvyttömyyseläkkeen. Todennäköisesti työuraeläke tulee kosemaan papeista ja kanttoreista vain harvaa, sillä fyysisesti tai henkisesti kuormittavaa työtä (esimerkiksi sairaalassa tai vankilassa) on täytynyt tehdä 38 vuoden ajan lähes keskeytyksettä.

ELÄKETTÄ KARTTUU JATKOSSA KOKO TYÖURAN AJALTA 1,5 % PALKKA- SUMMASTA.

Muutoksia osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikaeläkkeen tilalle on tullut *osittainen varhennettu vanhuuseläke*. Työntekijällä on oikeus osittaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 61 vuoden iästä alkaen, siihen asti kunnes hän siirtyy vanhuuseläkkeelle. Vuoden 2025 alusta ikäraja nousee 62 ikävuoteen. Osittainen varhennettu vanhuuseläke eroaa entisestä osa-aikaeläkkeestä siten, että siihen ei liity vaatimusta osa-aikatyöstä eikä palkka- ja työajanseurantaa.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen voi nostaa 25 % tai 50 % suuruisena eläkkeellejäämishetkeen mennessä kertyneestä eläkkeestä. Jos henkilö jää varhennetulle varhaiseläkkeelle, eläke jää pysyvästi pienemmäksi siltä osin kuin sitä on aikaistettu. Eläkkeellejäämishetkeen mennessä kertynyttä eläkettä pienennetään 0,4 %:lla kuukautta kohden.

Mitä tulevaisuudessa?

Eläkeuudistus on ollut välttämätön, jotta eläkejärjestelmä ja julki-

Kirkon eläkerahasto haasteiden edessä

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijoiden ja työntekijöiden eläkkeet maksetaan Kirkon eläkerahastosta. Samoin kuin kuntien ja valtion eläkerahastot myös kirkon eläkerahasto ei ole yksityisten alojen eläkelaitosten yhteisvastuun piirissä, vaan sen on vastattava itse omien varojensa riittävydestä eläkkeiden maksuun.

Vaikka kirkon palveluksessa olevien keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä on verrattain korkea, kirkon työntekijät elävät myös keskimääräistä pidempään, jolloin eläkkeitä myös maksetaan pitkään. Kirkon eläkerahastolla on kattamatonta eläkevastuuta suunnilleen saman verran kuin muillakin julkisilla eläkelaitoksilla, mutta kirkon palkkasumman pieneneminen kirkon jäsenmää-

rän vähenemisen ja palvelujen ulkoistusten myötä muodostaa sille merkittävän riskin.

Vuosi 2015 oli Kirkon eläkerahastossa ensimmäinen vuosi, kun eläkemeno ylitti eläketulon ja eläkkeitä rahoitettiin sijoitusrahaston tuotoilla. Kun kirkon henkilöstömäärä vähenee jatkossakin, joudutaan eläkerahaston varoja käyttämään eläkkeiden maksuun entistä enemmän. Pitkällä aikavälillä kirkon henkilöstömäärän arvioidaan laskevan 10 000 eläkevakuutettuun, mutta eläkerahaston riittävyyden kannalta huomattava merkitys on sillä, saavutetaanko 10 000 vakuutetun määrä 2050-luvulla (oletusskenaario) vai jo 2030-luvulla (kriisiskenaario).

nen sektori selviävät siitä, että ihmiset elävät pidempään. Entä jatkossa? Vähintäänkin on syytä tähdätä toimenpiteisiin, jotka edistävät työssä jaksamista aiempaa pidempään. Työelämän laadun parantamiseen ja työssä jaksamisen edistämiseen tähtäävät tavoitteet on tulevaisuudessa otettava huomioon niin, että työssä oikeasti myös jaksetaan – ei vain vanhuuseläkeiän alarajoille vaan mieluiten tavoite-eläkeikään asti. Suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuus on siinä, että työntekijät jaksavat hyvin, tekevät työtä mielellään ja tulevat toimeen siitä saamallaan korvauksella. ✕

SUOMALAISEN YHTEISKUNNAN TULEVAISUUS ON SIINÄ, ETTÄ TYÖNTEKIJÄT JAKSAVAT HYVIN, TEKEVÄT TYÖTÄ MIELELLÄN JA TULEVAT TOIMEEN SIITÄ SAAMALLAAN KORVAUKSELLA.

Näin eläkkeiden karttuminen muuttuu

Tarkastelussa henkilö, joka on siirtynyt työelämään 24-vuotiaana ja palkkakehitys aluksi 75 %, 10 vuoden päästä 100 % ja lopuksi 105 % yleisestä ansiokehityksestä.

Vuoden 2005 eläkelaki			Vuoden 2017 eläkelaki	
VUONNA 1960 SYNTYNYT				
Eläkkeelle	63 (alin eläkeikä)	64 v 6 kk	64 v 6 kk (alin eläkeikä)	66 v 1 kk (tavoite-eläkeikä)
Elinaikakerroin ("eläkeleikkuri")	92,8 %	92,8 %	92,8 %	92,8 %
Eläkkeen osuus viimeisestä palkasta	50 %	56 %	52 %	58 %
VUONNA 1975 SYNTYNYT				
Eläkkeelle	63 (alin eläkeikä)	66 v 6 kk	66 v 6 kk (alin eläkeikä)	69 (tavoite-eläkeikä)
Elinaikakerroin ("eläkeleikkuri")	85,9 %	85,9 %	89,4 %	89,4 %
Eläkkeen osuus viimeisestä palkasta	47 %	59 %	52 %	62 %
VUONNA 1990 SYNTYNYT				
Eläkkeelle	63 (alin eläkeikä)	67 v 9 kk	67 v 9 kk (alin eläkeikä)	70 v 11 kk (tavoite-eläkeikä)
Elinaikakerroin ("eläkeleikkuri")	80,9 %	80,9 %	86,9 %	86,9 %
Eläkkeen osuus viimeisestä palkasta	44 %	60 %	53 %	63 %

REFORMAATIO JA YHTEISKUNTA

MERJA LAAKSAMO
PÄÄTOIMITTAJA

Reformaatio on vaikuttanut teologian muotoutumiseen niin tapahtuma-aikanaan kuin sen jälkeenkin. Myös monet yhteiskunnalliset kehityspiirteet pohjaavat reformaation aikakauteen ja reformaatiosta nouseviin ajatuskulkuihin. Mutta onko maallistuminenkin reformaation seurausta? Tätä kysymystä pohtii Olli-Pekka Vainio artikkelissaan Martti Luther ja maallistuminen.

Reformaation merkkivuoden lähdettyä liikkeelle on monessa yhteydessä mietitty, mitä reformaatio yhteiskunnassa oikeasti mer-

kitsee ja mitä siitä pitäisi ajatella. Yhden näkökulman asiaan tuo Panu Pihkala tarkastelemalla, mitä merkityksiä avautuu re-formaatio-sanasta ja muista reformaatioon liittyvistä termeistä.

Reformaatio on useimmiten ymmärretty muutokseksi ja tästä näkökulmasta aiheeseen sopii tarkastella kirkon yhteiskunnallista työtä. Yhteiskunnallinen työ on hyvin toteuttanut reformaation perintöä nykyajassa. Se on pyrkinyt uudistamaan toimintatapoja ja vastaamaan kulloisiinkin haasteisiin. Näistä haasteista ja niihin löydettyistä vastauksista kertoo kirkon yhteiskunnallista työtä kohta neljä vuosikymmentä tehnyt Raija Korhonen.

Suomen 100-vuotisjuhlallisuudet värittävät tänä vuonna kotoista reformaation merkkivuoden juhlintaamme. Myös Cruxissa liitymme osaltamme Suomi100-vuoteen. Teeman kunnaksi alkaa uusi kirjoitussarja Suomi 100 vuotta, johon ensimmäisen jutun on kirjoittanut

Tapio Lampinen teemalla Seurakunta ja isänmaallisuus.

Suomi100-tematiikka liittyy reformaation merkkivuoden kanssa useammallakin tavalla. Merkkivuoden projektisihteeri Timo-Matti Haapiainen kertoo, missä merkkivuoden kohdalla tällä hetkellä mennään ja millaisia yhtymäkohdita juhluvuosien välillä on löydetty. Monet Suomi100-hankkeet sopivat hyvin myös seurakunnissa toteutettaviksi, esimerkkinä Sydään yhdessä -hanke.

Tässä Cruxissa selvitetään myös työttömyysturvaa, mikä on ajan-kohtainen asia monelle lukijalle nykyisessä työllisyystilanteessa. Aiheeseen perehdyttää Tuula Paasivirta. Kuorotoiminnasta Tansaniassa kirjoittaa Leena Lampinen, joka tekee Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa aiheeseen liittyvää väitöskirjaa.

Aura Nortomaa väitteli alkuvuodesta pappien soveltuvuusarvioinneista ja kertoo artikkelissaan tutkimuksensa tuloksista. Jussi Koivisto puolestaan on kirjoittanut kirjan ehtoollisaineiden jälkikäsitelystä, mikä on ajoittain herättänyt värikästä keskustelua sosiaalisessa mediassa. Artikkelissaan hän tuo esille jälkikäsitellyn historiallisia juuria.

Kesätyöntekijän pikkujättiläinen löytyy myös tästä Cruxista. Opiskelijoilla on edessään kesätyöpaikkojen hakeminen, mihin pikkujättiläinen ohjeistaa auttavan kätensä. ✕

Mitä reformaatio
yhteiskunnassa oikeasti
merkitsee?

Lataa ilmaiseksi Minäkö eläkkeelle? -kirjanen

ELÄKKEELLE SIIRTYMINEN on iso elämänmuutos. Vuosikymmen-ten työssäolo loppuu ja sen tuomat elämänsisällöt vaihtuvat tuntemattomaan. Henkinen ja fyysinen sekä taloudellinen tilanne ja yhteiskunnallinen asema muuttuvat. Muutos koskee myös perhettä ja työyhteisöä. Kannattaako työtä sittenkin vielä jatkaa? Onko eläkkeelle jääminen vanhasta luopumista vai uuden saamista?

Työturvallisuuskeskus TTK:n julkaisema Minäkö eläkkeelle! -kirjanen käsittelee laajasti eläkkeelle siirtymisen vaiheita ja antaa käytännön neuvoja eläkkeelle lähtijöille, myös työpaikoille eläkkeelle siirtymisen vaikutuksien huomiointiin.

Kirjanen on ladattavissa ilmaiseksi TTK:n sivuilla www.ttk.fi. Kirjoita hakuruutuun Ladattavat julkaisut, joiden joukosta Minäkö eläkkeelle? löytyy M:n kohdalta. ✕

Kanttori-urkuriliiton stipendit jaossa

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITOLLA on stipendirahasto, joka on perustettu liiton 75-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 1982. Stipendejä voidaan myöntää liiton jäsenille liiton toimialaan liittyvään tutkimus- ja opiskelutoimintaan sekä opintomatkoihin.

Hallitus päättää stipendien hakuajoista, stipendeihin käytettävistä rahasummista sekä hakemusten perusteella stipendien saajista.

Stipendien hakuaika päättyy vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Stipendihakemukset osoitetaan hallitukselle. Hakemuksesta on käytävä ilmi stipendin käyttötarkoitus, anottava summa, muut samaan tarkoitukseen anottut/saadut apurahat sekä pankkiyhteys, johon mahdollinen stipendi maksetaan.

Hallitus käsittelee stipendianomuksia huhtikuun kokouksessaan. ✕

KUUSANMÄKI

Pappisliiton opintomatka Armeniaan 20. - 28.9.2017

TUTUSTUMME ARMENIAN APOSTOLISEEN kirkkoon. Kristinuskon julistettiin valtionuskonnoksi Armeniassa jo vuonna 301. Opintomatkan teemoja ovat armenialainen identiteetti, ”marttyyrikirkkokansa”, Armenian kirkko sekä armenialainen kulttuuri. Vierailemme kansanmurhan muistomerkillä ja museossa.

Matkakohteitamme ovat pääkaupunki Jerevan ja sen kaupunkiseurakunnat, Geghardin luolaluostari, Sevanin pappisseminaari, joka sijaitsee 2000 metrin korkeudessa Sevan-järven rannalla, Khor Virapin luostari muinaisessa Araratlaaksossa sekä Armenian apostolisen kirkon keskus Etsmiadzin.

Matkanjohtajana on apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**, mukana suomenkielinen opas **Marianne Tillman**. Alustava hinta-arvio noin 1 400 euroa.

Opintomatkalle voivat osallistua Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Pappisliiton jäsenten on mahdollista saada liiton matka-apuraha (350 €) kuuden täyden vuoden välein.

Ilmoittaudu opintomatkalle kotisivujen lomakkeella maaliskuun loppuun mennessä osoitteessa <http://www.akiliitot.fi/615-vuoden-2017-opintomatkat>. Lisätietoja merja.laaksamo@akiliitot.fi, puh. 050 5423 664 tai heli.meinola@akiliitot.fi, puh. 09 4270 1515. ✕

Kenestä Vuoden pappi 2017?

On aika miettiä Vuoden pappi 2017 -ehdokkaita. Pappisliiton hallitus päätti kokouksessaan 16.1., että Vuoden Papiksi 2017 etsitään pappia, joka on löytänyt uuden tavan tehdä seurakuntatyötä ja kohdata seurakuntalaisia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vuoden pappia voivat ehdottaa liiton alaosastot, opiskelijajärjestöt sekä hallituksen ja valtuuston jäsenet. Yksittäisellä jäsenellä on hyvä mahdollisuus saada äänensä kuuluviin edustajiensa kautta. Hallituksen ja valtuuston jäsenet sekä alaosastojen yhdyshenkilöt löytyvät kotisivuilta www.akiliitot.fi.

Vuoden pappi -ehdotukset perusteluineen lähetetään 31.5.2017 mennessä sähköpostilla tuula.anttonen@akiliitot.fi tai lomakkeella, joka löytyy kotisivuilta www.akiliitot.fi/lomakkeet.

Vuoden pappi 2017 julkistetaan 10.10.2017 Helsingissä. ✕

Vuoden 2017 jäsenmaksut

Suomen Kanttori-urkuriliitto

Varsinaiset jäsenet

Jäsenmaksu on 1,35 % ennakonpidätyksenalaisesta palkasta.

Työssä käyvä varsinainen jäsen, joka ei kuulu työttömyyskassaan, maksaa jäsenmaksua 1,15 % työtulostaan.

Työelämän ulkopuolella olevat jäsenet

Jäsenmaksu on 9 € kuukaudessa (koko vuodelta 108 €).

Opiskelijajäsenet

Opiskelijajäsenyys on maksuton. Työttömyyskassaan kuuluvan opiskelijajäsenen jäsenmaksu on 9 € kuukaudessa (koko vuodelta 108 €).

Eläkeläisjäsenet

Jäsenmaksu on 40 € vuodessa. Ennen 1.1.2012 eläkkeelle jääneiden jäsenyys on maksuton. Maksuttomaan eläkeläisjäsenyyteen ei sisälly Crux-lehteä eikä kotisivujen käyttöä.

Kannattajajäsenet

Jäsenmaksu on 40 € vuodessa.

Suomen kirkon pappisliitto

Varsinaiset jäsenet, maisterijäsenet ja kandidaattijäsenet

Jäsenmaksu on 1,25 % ennakonpidätyksenalaisesta palkasta.

Työssä käyvä varsinainen jäsen, maisterijäsen ja kandidaattijäsen, joka ei kuulu työttömyyskassaan, maksaa jäsenmaksua 1 % työtulostaan.

Työelämän ulkopuolella olevat jäsenet

Jäsenmaksu on 9 € kuukaudessa (koko vuodelta 108 €).

Ulkomailla työskentelevät jäsenet

Jäsenmaksu on 15 € kuukaudessa (koko vuodelta 180 €).

Kaksoisjäsenet

Jäsenmaksu on 45 euroa vuodessa. Jäsenmaksu ei sisällä työttömyyskassan jäsenyyttä.

Opiskelijajäsenet

Opiskelijajäsenyys on maksuton. Työttömyyskassaan kuuluvan opiskelijajäsenen jäsenmaksu on 9 € kuukaudessa (koko vuodelta 108 €).

Eläkeläisjäsenet

Jäsenmaksu on 40 € vuodessa.

Muistathan ilmoittaa liittoon, jos työnantajasi tai yhteystietosi muuttuvat tai jos siirryt työelämän ulkopuolelle! Maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Erytiskoulutettujen työttömyyskassassa, lisäksi olet oikeutettu käyttämään liittojen tarjoamia jäsenetuja.

Kun vaihdat työpaikkaa, uusi työnantaja tarvitsee sinulta valtakirjan voidakseen periä jäsenmaksun pallostasi. Saat valtakirjanlomakkeen soittamalla liiton toimistoon puh. 09 4270 1503 tai 09 4270 1515 tai tulostamalla sen liiton kotisivuilta www.akiliitot.fi -> lomakkeet.

Kun olet poissa töistä esimerkiksi hoito-, virka- tai vuorotteluvapaan, työttömyyden, jatko-opintojen tai ulkomailla työskentelyn vuoksi, pyydä liitostasi pankkisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten.

Kenestä Vuoden kanttori 2017?

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus valitsee Vuoden kanttori-palkinnon saajan. Alaosastot voivat lähettää perustellut ehdotuksensa Vuoden kanttoriksi liiton hallitukselle osoitettuna **28.2.2017 mennessä** sähköpostilla tuula.anttonen@akiliitot.fi tai kotisivujen lomakkeella www.akiliitot.fi/lomakkeet. Vuoden kanttori julkistetaan toukokuussa Kirkon musiikkijuhlien avajaisissa Senaatintorilla pe 19.5.2017. ✕

SYVISSÄ VESISSÄ

EIJA NIVALA
AKIN JA PAPPISLIITON
PUHEENJOHTAJA
eija.nivala@evl.fi

”Otan osaa”, kirjoitan Facebook-kaverin seinälle. Tänään kahdelle. Yhtä monelle kuin päivän syntymäpäiväonnitteluja. Niin kai sen kuuluukin olla. Syntymän ja kuoleman tasapaino. Ja siinä välissä kokonainen elämä.

Olen toistuvasti palannut mielessäni syyskuisen synodaalikokouksen aamurukoukseen, jossa lausuttiin muistosanat kuuden vuoden aikana poisnukkuneista papeista.

Kun edesmenneiden kollegoiden joukossa oli ensimmäinen esimieheni, Sievin kirkkoherra Martti Takala ja professorini Tuomo Mannermaa, aamuhetkestä Oulun tuomiokirkossa tuli koskettava ja henkilökohtaisesti merkityksellinen. Kuulumme samaan ketjuun. Vuorollani olen jatkamassa sitä työtä, jonka olen luvannut ja joka näiden nimeltä kutsuttujen osaltaan on päättynyt. Palvelemissa Kristuksen kirkkoa aina ja kaikkialla. Edeltä kulkenet ovat jättäneet työllään ja elämällään jäljen, jota tehtiin arvokkaalla tavalla näkyväksi. Monen mielessä lie käynyt ajatus ja kysymys, mitähän minusta kerran muistetaan.

Sunnuntaiaamuna tammikuun 15. huomaan useiden kollegoiden surevan ystävänsä. Jumalanpalveluksen jälkeen aamuinen aavistukseni varmistuu: edellisen päivän sukellusonnettomuudessa menettänyt on Tikkurilan kappalainen

Heikki Leppä. Koko päivän ajatukseni palaavat Heikkiin ja kohtaamisiin AKIn valtuustossa, Herättäjäjuhlilla, milloin missäkin. Kirkkaimmaksi piirtyy kuva iloa, helpotusta ja tyytyväisyyttä huokuvasta, myhäilevästä Heikistä viime kesän Vantaan juhlien päätyttyä.

Menetys saa yhteisöllisen ulottuvuuden, kun luen, miten niin monet muistavat Heikin. Seuraavana päivänä aloitamme AKIn hallituksen kokouksen hiljaisella hetkellä ja veisaamalla virren Kahden maan kansalainen. Vantaan Herättäjäjuhlien tunnus saa yhä syvemmän merkityksen. Pappisliiton hallitus aloittaa Heikin lempivirrekseen nimeämällä virrellä 310. Syvät vedet ja kuoleman kauhut olivat konkreetisoituneet, mutta niin myös heikkojen huokaus Auttajan puoleen.

Sosiaalinen media on mahdollistanut monenlaisen jakamisen. Ajatusten, kokemusten ja tiedon ohessa jaamme ja tulemme osallisiksi jaetusta elämästä. Facebookin välittämät kuolinviestit ovat mahdollistaneet myös surun jakamisen. Kun kollega menettää lapsen, toinen puolison, kolmas vanhempansa, se pysäyttää. Samaistuminen on väistämätöntä ja tuo menetyksen lähelle. Kuolema ei olekaan enää niin piilossa ja yksityinen kuin se on viime vuosikymmeninä meillä ollut. Monesti tämä on tuntunut hyvältä ja tervehdyttävältä. Jaettu ilo on kaksinkertainen, mutta surun kohdalla käy toisin. Kollektiiviseen ja jopa kollegiaaliseen suruun on tarve ja näin myös mahdollisuus. ✕

Sosiaalinen media on mahdollistanut monenlaisen jakamisen. Ajatusten, kokemusten ja tiedon ohessa jaamme ja tulemme osallisiksi jaetusta elämästä.

AKIPEDIA

KIKY 24 H:N LISÄYS

Seurakunnassani keskustellaan kiky 24 h:n lisäyksestä. Teen osa-aikaista työtä työnantajan aloitteesta. Työnantajani on määrännyt kaikille pakollisen kiky-päivän, joka osuu työttömyysjaksolleni. Olenko velvollinen osallistumaan? Lisätäänkö minullekin 24 tuntia, vaikka osa-aikaprosenttini on 50?

Kilpailukykysopimuksessa sovittu 24 tunnin työaikalisäys koskee kaikkia työaikamuotoja, mutta osa-aikaisuus otetaan luonnollisesti huomioon. Osa-aikaisilla työajan pidentäminen toteutetaan samassa suhteessa kuin heidän työmääränsä on täydestä työajasta, eli 50 % osa-aikaisuutta tekeväälle työajan lisäys on 12 tuntia.

Osa-aikaisuus perustuu yleensä työnantajan aloitteeseen, joten osa-aikaisuutta tekevä työntekijä tai viranhaltija on samalla myös osa-aikaisesti työtön ja saa todennäköisesti soviteltua työttömyysetuutta. Tällöin hänellä on myös velvollisuus pyrkiä edistämään täystyöllistymistään, eli hän voi vastaanottaa muuta työtä työttömyysosalleen. Työnantaja ei voi määrätä työttömyysjaksolle pakollisia työtehtäviä, eikä siis esimerkiksi velvoittaa osallistumaan koko henkilöstön kiky-päivään osana työajan lisäystä.

Lähetä oma kysymyksesi
os. edunvalvontaa@
akiliitot.fi.

Veroehdotus on tulossa Tarkasta, että jäsenmaksusi on merkitty oikein!

Ammattijärjestön
jäsenmaksu on verotuksessa
vähennyskelpoinen.

Tarkasta, että jäsenmaksusi on
merkitty oikein veroehdotukseesi.

Anna palautetta lehdestä ja voita Pauligin Cupsolo ByMe -kapselilaite

Samalla voit antaa aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa lehden sisältöön. Vastaa heti lyhyeen kyselyyn osoitteessa www.lukijakysely.fi/crux.

Osallistumiseen tarvitset
Tilisanomien oman vahvistuskoodin O248.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki Otavamedia OMA Oyn tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella 2017. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 2.6.2017. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Arvottava palkinto on Pauligin Capsolo ByMe -kapselilaite sekä siihen sopivia kaakao- ja kahvi-juomakapseleita.

Kuinka luterilaisuuden käy?

Reformaation myötä tapahtui vähittäinen siirtymä julkisesta yksityiseen ja järjestä kokemukseen. Usko lakkasi olemasta näin julkinen asia. Yksilön kokemukselle annettiin voima kritisoida traditioita ja instituutioita. Monessa suhteessa tässä kehityksessä voidaan nähdä paljon positiivistakin. Silti sen seurauksena uskonnon rooli osana yhteiskuntaa muuttui.

MARTTI LUTHER JA MAALLISTUMINEN

OLLI-PEKKA VAINIO
DOS., DOGMATIIKAN YLIOPISTOLEHTORI,
HELSINGIN YLIOPISTO

Kun tänä vuonna juhlimme reformaation juhlavuotta,
on hyödyllistä miettiä myös niitä ongelmallisia
seurauksia, joita reformaatiosta aiheutui.

Vuonna 2006 paavi **Benedictus XVI** piti kuuluisan Regensburgin puheen (joka muistetaan lähinnä muslimimailman ankarasta reaktiosta), jossa hän otti myös Lutherin perinnön tarkastelun alle. Paavin mukaan: ”Kreikkalaisesta filosofiasta luopuminen nousee esiin ensi kerran uskonpuhdistuksen postulaateissa. Katsoessaan skolastista teologiaa, uskonpuhdistajat näkivät järjestelmän, jossa usko oli täysin filosofian kahleissa, toisin sanoen, usko ilmaistiin sille vieraan ideologian ehdoilla. Näin ollen,

usko ei enää ollut elävän historiallisen Sanan ilmentymä, vaan yksi osan kaikenkattavassa filosofisessa järjestelmässä. Sola scriptura-periaate yhtäältä etsi uskoa puhtaassa, alkuperäisessä ja raamatullisessa muodossaan. Metafysiikka sen sijaan ilmeni vieraana premissinä, josta usko oli vapautettava ollakseen oma itsensä.” Paavi puhuu hieman raskaasti, mutta hänen huomionsa kärki on tämä: reformaatio oli yksi tekijä, joka aiheutti maallistumisen.

Maallistumisella en tarkoita, että ihmiset lakkaisivat olemasta uskonnollisia. Sen sijaan viitataan sillä kehitykseen, jossa yksilöi-

den usko irtoaa instituutioista. Tämän seurauksena uskonto menettää otettaan julkisesta tilasta. Monissa maallistuneissakin Euroopan maissa ihmiset ovat edelleen uskonnollisia, mutta uskonto ottaa monia eri muotoja eikä se kanavoidu minikään perinteisen ja suuren institution kautta. Kuinka Luther nyt sitten liittyy tähän?

Järjestä kokemukseen

Luther tuskin itse olisi toivonut tämänkaltaista kehitystä. Luther-tutkijat ovat olleet hanakoita väittämään, että Luther ei itse kannata niitä näkemyksiä, joita ne tutkijat, jotka ovat liittäneet maallistumisen ja Lutherin, ovat Lutherin nimiin laittaneet. Itse asiassa monet ongelmalliset tekijät olivat myöhäiskeskiajan teologian ominaispiirteitä, eivätkä Lutherin omaa keksintöä.

Anglikaaniteologi **John Milbankin** mukaan: ”Luther... enemmän tai vähemmän omaksui myöhäiskeskiajan nominalistisen filosofian, joka puolestaan oli eurooppalaisen filosofian historian suurimman murroksen perillinen. Nimittäin **Duns Scotus** erotti ensimmäisen kerran filosofian teologiasta julistamalla, että on mahdollista ajatella eksistenssistä abstraktisti ja erillään kysymystä siitä puhutaanko nyt Luojan vai luodun eksistenssistä. Lopulta tämä synnytti ontologian ja epistemologian, jota teologia ei sido, ja joka on transsendentaalisesti teologiaa *ennen*. Myöhäiskeskiajalla ja varhaisessa modernismissa filosofia typistyiikin tämänkaltaisten ontologioiden ja epistemologioiden muotoiluun, eikä uskonpuhdistus tehnyt mitään häiritäkseen tätä kehitystä.” Paavin ja Milbankin teesi voidaan haastaa monissa koh-

Luterilaisuus häviää olemattomiin muutamassa kymmenessä vuodessa?

din perustellusti. Tästä huolimatta on mielestäni perusteltua osoittaa joitakin elementtejä Lutherin ajattelussa, jotka ovat edesauttaneet heidän nimeämäänsä kehitystä.

Tiivistetysti: Reformaation myötä tapahtui vähittäinen siirtymä julkisesta yksityiseen ja järjestä kokemukseen. Usko lakkasi olemasta näin julkinen asia. Yksilön kokemukselle annettiin voima kritisoida traditioita ja instituutioita. Monessa suhteessa tässä kehityksessä voidaan nähdä paljon positiivista. Silti sen seurauksena uskonnon rooli osana yhteiskuntaa muuttui.

Tulkintojen meri

Reformaation seurauksena uskonnollisten tulkintojen määrä alkoi kasvaa räjähdysmäisesti. Perinteisesti juutalaiskristillisessä perinteessä oli vallalla hierarkia, joka asetti tietyt henkilöt erityisasemaan,

jolloin vain heillä oli oikeus tulkita pyhiä tekstejä. Myöhäiskeskiajalla tämä asetelma alkoi hiljalleen murtua.

Pitkään reformaation aiheuttama kiistaa yritettiin hoitaa raamattuargumentein. Kuitenkin ajan myötä mahdottomuus saavuttaa yksimielisyys Raamatun tulkinnasta johti tilanteeseen, jossa raamattuargumenteista alettiin hiljalleen luopua. Raamattuargumentteja kuitenkin edelleen käytettiin, mutta niiden ei enää uskottu voivan noin vain vaikuttaa vastapuolen edustajiin. Yhteiskunnallisissa diskursseissa tämä johti siihen, että pyrittiin löytämään muita tapoja esittää asiansa julkisessa tilassa. Jos Raamattu ei enää tarjonnut varmuutta, ehkäpä oli jokin muu epäämätön perusta, jonka varassa voitaisiin käydä julkista keskustelua ilman esiymmärryksen häiritsevää vaiku-

tusta. Näin alkoi vähitellen kehittyä ajatus julkisesta järjestä, joka olisi kaikille yhteinen.

Tämä oli pitkään Valistuksen vaalima järjen ihanne, joka on kuitenkin nykyään joutunut sekin ankaran kritiikin kohteeksi. Kukaan ei nimittäin näytä osaavan kertoa, mikä tämä tällainen yhteinen ja itsestään selvä järjestyminen on. Yhtenä syynä tähän oli jo keskiajalla syntynyt tapa asettaa usko ja järki ikään kuin laareihin. Luther tuli tunnetuksi järjettä vähättelevistä lausahduksistaan. Kuten vaikkapa: ”usko uhraa järjen ja surmaa sen pedon, jota koko maailma ja kaikki sen olennot eivät saaneet surmatua”, tai ”järki on perkeleen portto eikä osaa mitään muuta kuin pitää halpana ja pilkkaa sitä mitä Jumala sanoo ja tekee.”

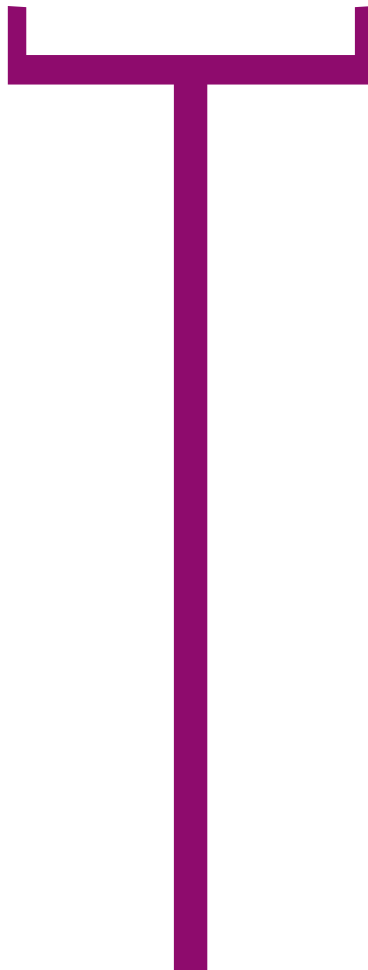
Vastareformaatio kiinnitti näihin kärjistyksiin huomionsa ja alkoi pitää Lutheria antirationalistina ja fideistinä. Katolisten näkökulmasta Luther ei ollut juurikaan hurmahenkiä parempi. Lutherin intentio vaikkapa edellä kuvatuissa lausahduksissa ei kuitenkaan ollut järjen arvostelu sinänsä, vaan sen osoittaminen, että järki ei osaa aina arvottaa asioita oikein. Se pitää hyvää huonona ja huonoa hyvänä. Se rakastaa omia toiveitaan ja halveksuu Jumalan käskyjä.

Vain meillä on totuus?

Kuitenkin tämä näkemys radikalisoitui ja muuttui ajan myötä, ja uskon ja järjen alueet erkanivat yhä kauemmas toisistaan. Uskon alueeseen kuului vain sisäinen elämä, jossa järjellä ei ollut sijaa, ja julkinen elämä kuului järjen piiriin, jossa uskolla ei ollut sijaa. Uskon-

Maallistumisen mekanismia on käytännössä mahdoton kääntää takaisinpäin.

nollisten yhteisöjen tasolla tämä synnytti fundamentalismin, eli näkemyksen, jossa yksittäisellä henkilöllä tai lokaalilla yhteisöllä on oma ilmoituksensa ja kriteerinsä sen arvioimiseen. Tämä puolestaan automaattisesti maallistaa julkisen tilan, kun ”pyhät” asiat ja paikat katoavat tavallisen ihmisen horisontista.

Kuten jo totesin, mikään tästä ei ollut Lutherin toive, ja hänen ajattelussaan on monia tekijöitä, jotka asettuvat suoraan vastaan tällaista kehitystä. Näitä ovat esimerkiksi hänen vahva sakramenttiteologiansa ja voimakas eri hartaudenharjoituksen muotojen korostus. Silti jyrkän pesäeron tekeminen katoliseen ja reformoituun teologiaan aiheutti sen, että luterilaisesta identiteetistä muodostui luonnostaan reaktiivinen: me emme ole niin kuin nuo toiset. Kun keskiaikainen filosofia julistettiin pannaan, menetettiin yhteinen tieteellinen kieli, eikä tilalle ole tarjottu selkeää uutta metodia tai ontologian mallia; näin koko projekti väistämättä jäi roikkumaan ilmaan. Siksi ei olekaan lainkaan yllättävää, että protestantismi pirstoutui tuhansiin osiin.

Maallistumisen mekanismia on käytännössä mahdoton kääntää takaisinpäin. Kuinka luterilaisuuden siis käy? Ehkä merkittävimmän 1900-luvun luterilaisen teologin, Wulfhart Pannenbergin, mukaan luterilaisuus häviää olemattomiin muutamassa kymmenessä vuodessa. Aika-arvio saattaa olla hie- man liioiteltu, mutta jos luterilaisuus pitäytyy anti-ekumeenisella linjalla, en osaa sanoa, miksi ennustus olisi väärä. ✕

REFORMAATION MERKKIVUOSI 2017 — MISSÄ MENNÄÄN?

TIMO-MATTI HAAPIAINEN
TT, PROJEKTISIHTTEERI, KIRKKOHALLITUS

Reformaation merkkivuotta on vietetty jo muutaman kuukauden ajan. Martti Lutherin 95 aneteesin julkaisemisen 500-vuotispäivä lähestyy. On hyvä arvioida, mitä on jo tapahtunut ja mitä on odotettavissa. Vielä on aikaa inspiroitua ja orientoitua.

Luterilaisten ja katoli-
laisten yhteinen, **paavi
Franciscuksen** sekä Lu-
terilaisen Maailmanlii-
ton pääsihteerin **Martin
Jungen** ja piispa **Munib Youna-
nin** isännöimä tilaisuus Lundissa
31.10.2016 käynnisti maailman-
laajuisen reformaation merkkivuo-
den näytävästi ja merkittävät sisäl-
löt edellä. Yhteinen reformaation
perinnön kunnioittaminen sekä yh-
teinen katumus ja rukous osoittivat,
että merkkivuosi on mahdollisuus
uudistavaan, kristittyjen yhteiseen
hengelliseen matkaan. Vuosi tarjoaa
mahdollisuuden niin omien juurien
tutkimiseen kuin toisenlaisten tari-
noiden kuulemiseen ja keskinäisen
ymmärryksen kasvattamiseen. Mitkä
reformaation löydöistä ovat löytöjä
myös aikamme ihmiselle? Kaikki
tämä on tarpeen kristittyjen välisen
yhteyden rakentamisessa.

Suomessa merkkivuoden vietto
käynnistyi päivää aikaisemmin Tu-
russa messulla ja juhlaseminaarilla,
jossa paneuduttiin reformaation
luonteeseen Suomessa. Seminaari
avasi reformaation vaikutuksia suo-
men kieleen ja sen asemaan, hal-

linnon järjestymiseen, kirkkoark-
kitehtuuriin, suomalaisen eetoksen
syntyyn ja moniin muihin asioihin.
Suomessa reformaation merkkivuosi
on paitsi hengellinen matka myös
matka Suomen kulttuuriin juuriin.
Reformaation ymmärtäminen on
Suomen ymmärtämistä.

Viesti lähelle ihmistä

Merkkivuoden alussa annetut vies-
tit ovat työstämisen arvoisia jatkos-
sakin. Miten löydämme tien vastak-
kainasettelusta yhteyteen? Mitkä
reformaation löydöistä ovat löytöjä
myös aikamme ihmiselle? Mitä lu-
kuja historiasta on syytä arvioida uu-
delleen? Miten reformaatio on ra-
kentanut suomalaisuutta ja elämää
Suomessa? Millaista uudistusta tule-
vaisuus edellyttää?

Valtakunnalliset tapahtumat, ku-
ten Kirkkopäivät, Kirkon musiikki-
juhlat, SuomiAreena ja merkkivuo-
den päätösjuhlat kokoavat ihmisiä
yhteen ja ruokkivat keskustelua paitsi
tapahtumissa itsessään myös tiedo-
tusvälineissä ja sosiaalisessa medi-
assa. Näin ne tavoittavat suoraan tai
välillisesti suuren joukon ihmisiä.

Eriytyisen lähelle ihmistä merkki-

vuosi tulee sadoissa paikallisissa
merkkivuoden tapahtumissa sekä
kouluissa ja seurakunnissa. Merkki-
vuoden sisältöjä välittävät myös mo-
net artikkelit lehdissä ja verkossa,
kirjat sekä tv- ja radio-ohjelmat.

Merkkivuoden on toivottu luovan
tilaa sisältöjen yhteiselle pohtimiselle
ja keskustelulle. Keskustelua varten
on laadittu ja laaditaan materiaalia
sakasti.evl.fi/armoa2017-sivustolle.
Esimerkiksi piispa **Jari Jolkkosen**
kirja *Reformaation tarina* ja monet
muut kirjat, lutheristi.fi-sivusto tai
Miikka Anttilan reformaatio2017.
fi-sivuston blogiin kirjoittamat *Lu-
terilaisia ajatuksia* -tekstit sekä muut
blogitekstit tarjoavat luku- ja keskus-
telupiireille taustaa ja aiheita kes-
kusteluun. Reformaation hengessä
on hyvä järjestää tilaa keskustelulle,
joka vie juurille: Raamattuun ja kris-
tillisen uskon peruskysymyksiin.

Armoa2017-teeman ohessa merkkivuo-
den sisältöjä ruokkivat Lu-
terilaisen Maailmanliiton yleisko-
kouksen pääteema *Jumalan armon
vapauttavat* sekä teemat: *Pelastus ei
ole kauppatavaraa, Luomakunta ei ole
kauppatavaraa ja Ihminen ei ole kaup-
patavaraa*.

Seurakunnissa tapahtuu

Reformaation merkkivuoden nettisivuston reformaatio2017.fi tapahtumakalenteriin kootaan tietoja merkkivuoden tapahtumista. Tulossa on monia musiikkitalaisuuksia, joissa pääsee niin kuuntelemaan kuin laulamaan itse, näytelmiä, luentosarjoja ja paljon muuta. Virsikirjan lisävihko on nostettu monissa seurakunnissa erityisen tutustumisen kohteeksi. Valinta on osuva, sillä virret ovat tärkeä osa reformaation perintöä. Lisävihkoa tekevät tutuksi myös mm. *Gospel Covertajien* ja *Pekka Nyman Ensemblen* lisävihkoäänitteet.

Merkkivuosi on inspiroinut monia yksittäisiä henkilöitä ja ryhmiä tuottamaan reformaation sisältöjä tavoilla ja toisilla avaavia produktiota, jotka ovat seurakuntien tilattavissa. Sakasti.evl.fi/armoa2017-sivustolle on koottu tietoa näistä. Samalla sivustolla julkaistaan myös materiaalia tukemaan merkkivuoden jumalanpalveluselämää. Erityisen huomion kohteena on reformaatioviikko 31.10.–5.11.2017.

Suomi 100

Uusi vuosi käynnisti Suomen satavuotisen itsenäisyyden juhluvuoden, joka huipentuu itsenäisyyspäivänä 6.12.2017. Juhlavuotta vietetään teemalla *Yhdessä*, ja sitä organisoii valtioneuvoston kansliassa toimiva Suomi 100 -hanke. Tietoa vuodesta löytyy sivulta <http://suomifinland100.fi/>.

Itsenäisyyden juhluvuosi ja reformaation merkkivuosi kulkevat reformaation merkkivuoden loppuun saakka ajallisesti rinnakkain. Yhteisen ajankohdan lisäksi merkkivuotia yhdistävät sisällöt. Reformaatio vaikutti mm. suomen kirjakielen ja koululaitoksen sekä hallinnon kehitykseen ja näin muokkasi oleellisesti sitä maape-

rää, josta Suomen itsenäisyys lopulta nousi.

Suomen itsenäisyyden juhluvuosi ja reformaation merkkivuosi ovat kaksi erillistä hanketta, mutta jotkut niiden ohjelmat ovat molemmille merkkivuosille yhteisiä. Esimerkiksi Turun kirkkopäivät ja Naantalin musiikkijuhlilla 7.6. ensiesityksensä saava **Olli Kortekankaan** VIA-oratorio kuuluvat molempien vuosien ohjelmaan. Merkkivuodet näkyvät yhdessä myös heinäkuussa Porissa SuomiAreenassa, jonka järjestämisessä Suomi 100 ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko ovat MTV3:n pääyhteistyökumppanit.

Monet Suomi 100 -juhluvuoden hankkeet sopivat sisällöiltään seurakunnille. Esimerkiksi *Syödään yhdessä* -hanke tukee yhteyden syn-

tymistä yhteisen ruokailun myötä ja *Tulevaisuuden kuusi* -hankkeessa mm. kannetaan vastuuta tulevaisuudesta ja tulevista sukupolvista istuttamalla puita. Seurakunnat voivat myös tarjota talkooapua Suomi 100 -juhluvuoden tapahtumien järjestämisessä ja näin toimia juhluvuoden teeman mukaisesti.

Mitä merkkivuoden jälkeen?

Joku on todennut runollisesti, että reformaation merkkivuoden tärkein päivä on lokakuun 32. vuonna 2017. Toisin sanoen on tärkeää, että merkkivuoden esille nostamat sisällöt pysyvät esillä merkkivuoden jälkeenkin. Lisäksi on toivottavaa, että merkkivuosi saa aikaan pysyviä muutoksia ja tukee uudistumista vastaisuudessakin. ✕

Miten reformaatio on rakentanut suomalaisuutta ja elämää Suomessa?

MUUTOS TEHDÄÄN YHDESSÄ

RAIJA KORHONEN

YHTEISKUNNALLISEN TYÖN PASTORI,
HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Kirkkoon ja yhteiskuntaan voi vaikuttaa, mutta molemmissa muutoksen saaminen vaatii aikaa. Tämän minulle on opettanut neljä vuosikymmentä kirkon yhteiskunnallisessa työssä Helsingissä.

Moni asia, mitä nyt pidämme itsestään selvänä, ei välttämättä sitä ole kauaa ollut. Kirkon yhteiskunnallinen työ on juurruttanut seurakuntiin Bonhoefferin maallisen ja hengellisen rajaa murtavia ajatuksia ja käytäntöjä. Kun muutos on lopulta tehnyt läpimurron ja se on muuttunut osaksi seurakuntien normaalia toimintaa, muutosagentin merkitys prosessin kannattelijana unohtuu. Asia on otettu omaksi ja hyvä niin.

Tarvittiin ympäristödiplomi

Kirkon ympäristövastuuta ja ekoteologiaa heräteltiin kirkon yhteiskunnallisen työn piirissä jo 1980-luvulla, mutta innostus jäi muutamien kirkon uudistajien kiinnostukseksi. Vasta kun ekumeeninen ORLE-asia-kirja hyväksyttiin 1988 Baselissa, se antoi luvan puhua oikeudenmukaisuudesta, rauhasta ja luomakunnan eheydestä. ORLEN kolmesta ulottuvuudesta ympäristövastuu toteutui täällä hedelmällisimmin.

Kuivaa maaperä oli silti. Kun ORLEN innoittamana järjestimme 1980-luvulla kolmipäiväisen kier-

rätysnäyttelyn, päiville osallistui vain 24 henkilöä. Esillä oli kaikki mahdollinen tarjolla oleva uusiomateriaali, tietoa kierrätyksestä ja keskusteluja ekoteologiasta. Seurakuntayhtymämme ympäristöohjelma vuonna 1990, sekin synnytti lähinnä vain Huopalahden rovas-tikuntaan ympäristöryhmiä. Myös hiippakunnassa toimi eri ammattiryhmistä koostuva ympäristöyhdyshenkilöverkosto, jonka jäsenet toimivat muutosagentteina omissa seurakunnissaan. Vasta kun kirkon yhteiskuntatyö kehitti ympäristödiplomijärjestelmän vuonna 2001, seurakunnat saivat riittävän konkreettisen välineen siirtyä kokonaisvaltaiseen ympäristövastuuseen. Seurakunnissa alkoi ympäristöherätys. Nyt kestävä kehitys ja ympäristövastuu ovat seurakuntien muiden työntekijöiden ja seurakuntalaisten vastuulla. Ympäristödiplomi on nyt yli sadalla seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä.

Ei puolesta vaan kanssa

1990-luvulle tultaessa pääomien liikkuvuuden vapauttaminen ja Neuvostokaupan tyrehtyminen johti ennennäkemättömään la-

maan. Seurauksena oli massiivinen työttömyys. Seurakuntien yhteiskunnallisen työn tekijät olivat aloitteentekijöitä työttömien yhteistoiminnan virittämisessä. Yhteisvastuukeräyksen päätös tukea työttömiä rekisteröintikuluissa innosti heitä perustamaan omia yhdistyksiä. Seurakuntien yhteiskunnallisen työn rooli oli tukea yhdistyksien johtoa ja auttaa niissä tehtävissä, joihin näillä ei ollut resursseja. Helsingissä oli pahimmillaan 50 000 työttöntä, enemmän kuin monessa maaseutukaupungissa asukkaita. Yhdistysten ovilla riitti monenlaista kolkuttelijaa ja hädällä oli monet kasvot.

Työttömyys oli monille kriisi ja häpeä. Myös paikallisseurakunnat vastasivat Helsingissä hätään nopeasti. Pian peräti 22 seurakunnassa kokoontui työttömien ryhmä. Osa toimi lyhytaikaisena kriisiryhmänä, osasta kehittyi alueellinen työttömien yhdistys. Koska kaikki eivät halunneet näyttäytyä työttömän roolissa oman seurakuntansa yhteisöissä, työttömien omien yhdistysten merkitys korostui. Yhdistyksissä ei kuitenkaan ollut osaamista ja vetäjillä aikaa kohdata kriisissä

olevia ihmisiä, vaan usein poliittista vaikuttamistoimintaa pidettiin tärkeämpänä. Yhteiskunnallinen työ kumppaneineen tarttui tähän ja koordinoi toistakymmentä ns. pyhien ylitysryhmää vuosina 1993–1995 Helsingin työttömien Tennispalatsiin. Vapaaehtoisten mielenterveysammattilaisten vetämät ryhmäprosessit alkoivat ennen kirkollisia pyhiä, kokoontuivat välipäivinä ja jatkoivat pyhien jälkeen. Näin ehkäistiin itsemurhia. Helsingin työttömiin saatiin myöhemmin kolmeksi vuodeksi työttömien sosiaalineuvoja ensin seurakuntayhtymän, sitten RAY:n tuella.

Vaikuttamistyötä monella tasolla

Konkreettisen auttamisen ohella yhteiskunnallisen työn työtöteeseen kuuluu vaikuttamistyö. Sitä on työssä ollut aina, aina yhteistyössä niiden kanssa, joita asia koskee. Emme tee työtä ihmisten puolesta vaan heidän kanssaan. He eivät ole vapaaehtoistyöntekijöitämme vaan kanssatoimijoita. Tämä freireläinen lähestymistapa on keskeistä työtöteelle. Kun muutosta tehdään yhteistyössä, rakentuu samalla arvokkaita verkostoja kansalaisyhteiskunnan eri puolille.

Esimerkiksi työttömyysasiassa tehtiin vaikuttamistyötä monella tasolla.

Helsingin työttömät ry:n ja Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön kanssa toteutimme Kaveria ei jätetä – kampanjan jo syksyllä 1993, jolloin eduskunnassa järjestettiin kansanedustajien ja eri ammattiryhmien työttömien toistakymmentä tapaamista. Tavoitteena oli havahduttaa päättäjät siihen, että lama kosketti tuolloin lähes kaikkia ammattialoja. Kirkon yhteiskunnallinen työ aloitti Valtakunnallisen työttömien yhdistyksen ja Seura-

Ajatus siitä, että toiminnan lähtökohtana on ihmisten tarve, on ollut aina yhteiskunnallisen työn keskiössä. Samoin ajatus siitä, että ei jäädä vuosiksi vatvomaan teologisia perusteita vaan lähdetään töihin, yhdessä niiden kanssa, joita asia koskee.

kuntaopiston kanssa *Työttömien ihmisoikeuspäivät*, joilla sadat työttömien yhdistysten vastuunkantajat tekivät vaikuttamistyötä ministeriöiden ja päättäjien suuntaan. Unohdetaan ei sovi myöskään *Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmää*, jonka kantavia voimia olivat nykyiset professori **Martin Scheinin** ja eduskunnan apulaisoikeusasiamies **Maija Sakslin**.

Vaikuttamistyötä tehtiin myös seurakuntien kanssa järjestämällä työttömien kirkkopyhiä yhteistyössä helsinkiläisten työttömien yhdistysten kanssa. Koko päivän ohjelma suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyönä alkaen messun ruokouksista, yhteisestä ateriasta ja tee-

makनावien sisällöistä. Työttömien ruokailun ei tarvitse olla hernekeiton jonottamista ulkona vaan yhdistysaktiivien pöytiin tarjoilema juhla-ateria. Muistan vieläkin, miten merkittävää oli, kun pitkäikäistyöttömät avasivat kuntapolitiikkaan pyrkiville kirkkopäättäjille sosiaaliturvansa aukkokohtia. Silloin oltiin oleellisen äärellä.

Toimintaympäristön muutos haastaa

Kunkin vuosikymmenen haasteet ovat olleet erilaisia ja työ on täyttynyt niihin vastaamisesta. *1980-luvulla* keskeistä olivat vastuuvuikon, siis kansainvälisyyskasvatuksen viikon juurruttaminen, naisen ase-

maan vaikuttaminen (sukunimi-lain, tasa-arvolain, päivähoitolain sekä yksinhuoltajien tukihenkilö-toiminnan edistäminen), seurakuntien ja ay-liikkeen säännöllisen yhteistoiminnan aloittaminen silloin lapsenkengissä olleen henkisen työsuojelun kysymyksissä sekä yhdyskuntatyön ja virkamiesyhteistyön edellytysten luominen kaupungin eri hallintokuntien edustajien kanssa.

1990-luvulla tehtiin työttömyys-työtä ja ympäristötyötä, ja toteutettiin vaikuttamiskampanjoita ammattiyhdistysliikkeen, Vantaan seurakuntien yhteiskunnallisen työn, KDY:n ja työttömien yhdistysten kanssa. Se, että vuonna 1996 järjestämämme työelämän sääntelyn purkamista käsittelevä *Tulevaisuus käsillä* -viikko sai koko aukeaman Helsingin Sanomissa, kertoo että oivalsimme muutoksen eturintamassa.

2000-luku oli yhteiskunnallisissa verkostoissa toimimisen aikaa: opeteltiin kuntapoliittista vaikuttamistyötä Pro kuntapalvelut -verkostossa ja rakennettiin sosiaalifoorumiliikettä yli 130 yhdistyksen ja liikkeen yhteiskunnallisen keskustelun alustaksi. Ammattiyhdistysliikkeen toivomuksesta aloitettiin Työn messut, joissa yhteiskunnalliset vaikuttajat ja ammattiyhdistysliikkeen johtajat ovat halunneet olla puhumassa ja tuomassa kirkon kanssa ihmisen ääntä esille.

2010-luvulla taas on keskitytty tämän ajan työelämän haavoittuvimpaan ryhmään, pienyrittäjiin. Helsingissä heitä on noin 38 000. Tähän työhön olemme saaneet rahoitusta Euroopan sosiaalirahastolta ja teemme työtä Työterveyslaitoksen ja kaupungin NewCo YritysHelsingin kanssa yhdessä.

- Ajatus siitä, että toiminnan lähtökohtana on ihmisten tarve, on

Konkreettisen auttamisen ohella yhteiskunnallisen työn työotteeseen kuuluu vaikuttamistyö.

ollut aina yhteiskunnallisen työn keskiössä. Samoin ajatus siitä, että ei jäädä vuosiksi vatvomaan teologisia perusteita vaan lähdetään töihin, yhdessä niiden kanssa, joita asia koskee. Viisaus löytyy ryhmästä, yhdessä tekemällä ja virheistä oppimalla.

Yhteiskunnallisen keskustelun herättäminen

Yhteiskunnallisen keskustelun herättäminen on tehokkainta silloin, kun onnistumme toimimaan niin, että asianosaiset motivoituvat itse näyttämölle. Näin tapahtui 2013 Suomen sosiaalifoorumissa, jonne kutsuimme sotkamolaisia ympäristöaktiiveja kertomaan Talvivaaran ympäristöongelmista. Helsingin Sanomat julkaisi tapahtuman havahduttamana kirjoitussarjan Suomen historian suurimmasta ympäristökatastrofista ja toi sen yleiseen tietoisuuteen.

Työntekijällä on usein oppaana vain intuitio, aavistus siitä, että tässä on asia, jonka aika on nyt tulla näkyviin. Usein toki liikkeelle lähdön alkusysäys on kentältä tullut aloite, kuten pienyrittäjien tilan-

teeseen tarttumiseen meidät herätti yrittäjäjärjestö heti vuoden 2008 laman jälkeen.

Väistämätön muutos

Neljän vuosikymmenen perspektiivissä maailma näyttää muuttuneen. Moni asia, jonka eteen teimme työtä, on toteutunut. Esimerkiksi luottamus kirkon ja ammattiyhdistysliikkeen välillä on kasvanut oleellisesti - ihmisten kanssa toimiessa. Naisen asema työelämässä on aivan eri kantimissa, vaikka haastetta vanhempainvapaiden kustannusten jakamisessa riittääkin. Alueellisen virkamiesyhteistyön asenteelliset esteet ovat poistuneet. Seurakuntalainen nähdään nyt kanssatoimijana, ei työn kohteena. Reformaation ajatus maallisen ja hengellisen yhteydestä on nyt itsestään selvää.

Edessä on kuitenkin uusia, yhteisiä ja entistä isompia haasteita: eriarvoisuuden kasvu on kasvupohja rasismille; keskiluokan putoaminen, monien ammattien katoaminen köyhdyttää myös koulutettuja. Ylipäättään hyvinvointiyhteiskunnan rapauttaminen uhkaa nyt ihmisten hyvän elämän edellytyksiä. Tämä kaikki voi lamauttaa, mutta aina on mahdollista tehdä jotain. Muutos lähtee usein siitä, että keskitytään pienimpään mahdolliseen muutettavissa olevaan asiaan. Ristiriitoja työelämässä ehkäisemme nyt tarjoamalla liittojen luottamusmieskoulutuksiin uskonto- ja kulttuuri-lukutaitoa. Massiivista työttömyyttä emme kykene poistamaan, mutta työttömiä voimme tukea jaksamaan työnhaussa mahdollistamalla heille vertaisryhmätoimintaa. ✕

Kirjoittaja toimii Yhteiskunta ja kulttuuri -tiimin tiimiesimiehenä ja Jukon pääluottamusmiehenä noin 430 jukolaiselle Helsingin seurakuntayhtymässä.

TÄHÄN OLEN TULLUT

AUNE-INKERI KEIJONEN
ROVASTI, KÄSÄMÄ

Loppiaisen piispanmessun jatkoilla ystäväpappi havahdutti minut siihen, että pappisvihkimyksestäni oli kulunut tasan 20 vuotta. Olen tosi kiitollinen siitä, että piispa Wille Riekinen vihki minut papiksi Joensuun kotikirkossa, joka on konfirmaatiokirkkoni ja jossa olin saanut palvella jo lehtorina parikymmentä vuotta. Täpötäyden kirkon vahva veisuu ja rukoukset kantavat minua yhä edelleen, vaikka olen ollut ”kirkonkirjojen mukaan” eläkkeellä kymmenen vuotta.

Olin jo pikkutyttönä kuulemma harjoitellut ”saarnaamista” lapsuudenkotini lähimetsän korkealla kivellä, ja pappiskutsumus oli us-

koontulon myötä alkanut vahvasti elää sydämessäni, mutta monesta syystä papin sokeripala ilmestyi kaulukseeni vasta vuosia ensimmäisen mahdollisuuden jälkeen. Ehkä siksikään sitä ei ole niin kiire riisua kokonaan pois.

Ihanat vapaat aamut, Hercule Poirotit ja muut dekkarifilmit aviomiehen kanssa ovat kuitenkin sitä ylellisyyttä, mistä voi aiemmin vain haaveilla. Yökyöpelinä on tuntunut mukavalta vaikkapa ”somettaa”, kirjoitella juttuja ja lueskella mm. Tommy Hellsteniä ”Tähän olen tullut”! Lastenlasten tuoma elämänrikkaus vaatisi ihan oman lukunsa.

Elämä on avartunut myös yhteiskunnalliseen suuntaan. Pohjois-Karjalan Sotaorpojen puheenjohtajuus ja valtakunnallisen Kaatuneitten Omaisten Liiton varapuheenjohtajuus on vienyt näköalapaikoille. Uusi näkökulma on avautunut rakkaan kirkonkin laajaan palvelukenttään, nimenomaan vapaaehtoistyöhön.

Omaisten kutsuja hautajaisiin, kastejuhliin ja häihinkin on riittänyt, kun ehdin tulla perhepapiksi moneen sukuun. Viralliseen työaikaan verrattuna suuri ero on siinä,

että nyt saa keskittyä yhteen asiaan kerrallaan eikä minun tarvitse ottaa kuin yksi toimitus sovittuun päivään. Ei ole kiire mihinkään, kun aviomieskin on useimmiten mukana adjutanttina ja hovikuljettajana. Tässä on sekin hyvä puoli, että mies maksaa bensat ja minä teen työn – näin voimme olla yhdessä evankeliumin palveluksessa ja tutustua autossa matkatessa syvemmin toisiimme 50 vuoden avioliiton viime taistossa.

Itse asiassa aviomies ”möi” minut tunturipapiksi Saariselälle heti vapaiden koitettua, niin että itse pääsee sinne hiihtämään ja syksyn ruskassa vaeltamaan. Näitä Lapin matkoja on sitten kertynyt niin Saariselälle kuin Pyhäntunturin Kairosmajalle myös bussilastillisten kanssa useita vuodessa. Pääsiäisenä lähdemme 14. kerran Israeliin matkaryhmän kanssa.

Sielunhoito on aina ollut kutsumukseni ytimessä, ja monesti mietin, ymmärretäänköhän kirkossamme, miten paljon vapaaehtoiset ja eläkeläiset tekevät näkymätöntä työtä hädässä olevien ihmisten kuuntelijoina, esirukoilijoina, terapeutteina ja käytännön auttajina? Tuomasmessujen rukouspalvelussa, Sanan ja rukouksen illoissa tai rukous- ja raamattupiireissä olen saanut kuulla ”kansan ääntä”, joka panee pienelle paikalle. Yksinkertaiselle Ilosanomalle Jeesuksesta saattaisi olla vielä enemmän tilausta näissä ”Kirkon Nyytteksteissä”, joihin jokainen voimme tuoda jakoon oman eväspalasemme ja elämäkokemuksemme. ✕

Elämä on ihanaa, kun sen oikein oivaltaa – eikä käperry vaivojensa vangiksi.

RE-FORMAATIO: MITÄ SE TARKOITTAA?

PANU PIHKALA

TUTKIJATOHTORI, PASTORI, HELSINKI

Kadulla kulkee ihminen. Jos kysyt häneltä, mitä sana reformaatio tarkoittaa, millaisen vastauksen saat? Tässä tekstissä käsittelen reformaatioon liittyviä sanoja ja niiden taustalla piirtyvää keskeistä ongelmaa: suhtautumistapoja muutokseen. Kyse on jatkuvuuden ja uuden suhteesta.

Prefiksit ja peseytyminen

Re-formaatio: kirjaimellisesti uudelleen-muotoilu. Monissa kielissä termi on ymmärrettävämpi, koska niissä on muotoa tarkoittavana sana ”form”. Muotoutumiseen eli ”formaatioon” voidaan liittää erilaisia etuliitteitä eli prefiksejä, jotka kertovat tavasta ja suunnasta. Esimerkiksi de-formaatio tarkoittaa poispäin tapahtuvaa muotoutumista, yleensä vääristymistä. Esimerkiksi: ”His face became deformed”, hänen kasvonsa muotoutuivat ”muodottomiksi” eli huonoon suuntaan. Toisaalta pre-formaatio tarkoittaa etu-

käteen tapahtuvaa muotoutumista ja niin edelleen.

Teologisesti nämä erilaiset prefiksit tarjoavat mahdollisuuksia monenlaisen tulkinnoilla leikkelyyn, jos sellaiseen halutaan ryhtyä. Historiallista Reformaatiota (käytän hetken aikaa isoa alkukirjainta selkeyden vuoksi) edelsi preformaatio, monenlainen joukko tapahtumia, jotka loivat mahdollisuuksia muodon kehittymiselle tiettyyn suuntaan. Tai: äärikonservatiivinen roomalaiskatolinen henkilö voisi kutsua Reformaatiota deformaatioksi, vääristymäksi.

Uskonpuhdistus-termiä ei tunnetusti saisi käyttää reformaation merkivuonna. Kirjaimellisesti termi ei tosin välttämättä ole ongelma: kaikki riippuu siitä, miten puhdistautuminen ymmärretään. Jokainen tarvitsee säännöllistä pesua. Termi on loukkaava vain kahdessa tapauksessa: 1) jos lähtökohtaista tilannetta pidetään toivottoman saastaisena tai 2) jos sitä, mitä protestantit kutsuvat puhdistamiseksi, pidetään itse asiassa sotkemisena. Luterilaisen ja roomalaiskatolisten välinen ekumeeninen työskentely, jonka yksi huippukohta oli Yhteinen julistus

vanhurskauttamisesta, on virallisesti kumonnut nämä tulkinnat.

Muutoksen ja pysyvyyden suhde

Kaiken taustalla piirtyy lopulta valtava teologinen kysymys, joka on samalla sekä filosofinen että käytännöllinen: muutoksen ja pysyvyyden suhde. Kaksi ääripäätä on helppo torjua: kivettyvä muutosvastarintaisuus ja toisaalta kaiken höyrystävä ylimuuttuvaisuus (teologisesti kaikki muutos ei sublimoi). On tärkeää pysähtyä tarkastelemaan tätä teemaa säännöllisesti, mutta etenkin reformaation merkkivuotena.

Yksi oiva apuväline on amerikkalaisen teologin **H. Richard Niebuhrin** (1894 - 1962) klassinen teos *Christ and Culture* (1951). Se tarkastelee muutoksen ja pysyvyyden teemaa kirkon ja yhteiskunnan ("kulttuurin" tässä merkityksessä) suhteen kautta. Niebuhr havainnoi tarkasti asian eri puolia. Yhtäältä kirkkoilla on kiusaus turtua liialliseen konservatiivisuuteen ja hallitsijoiden myötäilyyn. Toisaalta ylenpalttinen muutoksen korostus vie turhan usein tilaan, jossa terveetkin juuret repeävät pois maasta.

Mikä on Suomen tilanne vuonna 2017? Kuinka paljon reformaation merkkivuotta vietetään kulttuurisena muistelujuhlanäytelmänä (vrt. Niebuhr: *Christ Above Culture*, tai jopa *Christ of Culture*) ja kuinka paljon reformaatiota *elätään todeksi*? Niebuhr kiteytti mielestäni jotain olennaista kristinuskon historiallisesta dynamiikasta eräässä varhaisemmassa tekstissään. Kirkko on kummallinen yhteisö, joka ei kokonaan mahdu tähän maailmaan, mutta kuitenkin alati pyrkii kotiutumaan Isän-maahansa, Jumalan luomakuntaan. Sen maanpäällinen muoto re-formoituu jatkuvasti. ✕

“The church always tends to retreat into religion and to become the religious institution of a civilization but cannot remain content with that role. Its members forever transcend the boundaries of what men call religion; they form sects, societies within society yet apart from society; they enter restlessly into the political and economic life of the civilizations in which they dwell; they seek a Zion which cannot be located in any part of earth and yet are not content to find their beatitude one by one in a heavenly Paradise. It is a pilgrim community which makes strangely enduring settlements. It is an abnormal community which does not fit into this world and yet forever seeks to make itself at home in a world that is a Father-land.”

- *“The Gift of the Catholic Vision”, 1948*
(esim. kokoomateoksessa
The Responsibility of the Church for Society, Toim.
Culp, Kristine A., s.116)

ERKO JA TYÖTTÖMYYSTURVAN MUUTOKSET TUTUKSI

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erko hoitaa Kirkon akateemiset
AKIn jäsenten työttömyysturvan ja vuorotteluvapaakorvaukset.

TUULA PAASIVIRTA
PASTORI, HELSINKI

Erityiskoulutettujen työttömyyskassassa on henkilökuntaa noin kolmekymmentä, joista suurin osa käsittelee hakemuksia. Kassaa johtaa varatuomari **Eero T. Anttila**.

Yhä useampi akateemisesti koulutettu henkilö tarvitsee jossain vaiheessa elämäänsä työttömyyskassan palveluita. Kirjoitin Cruxissa 2/2015 työttömyysturvamme historiasta AKIn jäsenten osalta ja sen hetkisestä työttömyysturvasta. Työttömyysturvaan on tullut paljon muutoksia vuoden 2017 alussa, joten asioita on syytä päivittää.

Erkon jäsenet

Erkoon kuului vuonna 2016 kuu-sitoista akateemista työntekijäjä-jestöä. Kassan jäsenmäärä oli noin 85 000 jäsentä. AKIn jäseniä Erkossa oli vuonna 2016 runsaat 3 200.

Milloin ja miten teen työttömyysturvahake-muksen?

Jos jätät työttömäksi, sinun tulee ensimmäiseksi ilmoittautua Työ- ja elinkeinotoimistoon työttömäksi työnhakijaksi. Se on edellytys päivärahan maksamiselle. Työnhaku laitetaan vireille ensisijaisesti sähköisesti osoitteessa *te-palvelut.fi*. Jos sähköinen asiointi ei ole mahdol-

lista, voit mennä paikan päälle TE-toimistoon. Varmista kuitenkin ensin, pitääkö alueesi TE-toimistoon varata aika. Työttömyyskassasta muistutetaan, että tärkeintä on, että muistat pitää oman työnhakusi voimassa koko työttömyyden tai osa-aikatyöttömyyden ajan, aina siihen asti kunnes saat pysyvän tai pitkäaikaisen kokoaikatyön.

TE-toimisto lähettää Erkoon työvoimapolitiittisen lausunnon, joka on olennainen osa päivärahan hakuprosessia. TE-toimisto tarvitsee yksilöidyt tiedot, milloin ja mistä olet jäänyt työttömäksi ja viimeisen työtodistuksen sekä palkkatiedot esim. puolelta vuodelta.

Jo kahden viikon kuluttua työttömyyden alkamisesta voit lähettää ensimmäisen ansiosidonnaista päivärahaa koskevan hakemuksen työttömyyskassaan. Jatkossa päiväraha-hakemus tehdään pääsääntöisesti kalenterikuukausittain tai neljän kalenteriviikon jaksoissa. Hakemuksen voi tehdä sähköisesti, ja Erkon henkilökunta toivookin, että asiakkaat lähettäisivät hakemuksensa pääsääntöisesti sähköisesti.

Hakemuksen tulee olla perillä Erkossa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisestä työttömyyspäivästä. Jos esimerkiksi olet työtön 1.1.2017 alkaen, hakemuksen tulee olla kassassa 31.3. mennessä.

Yrittäjyyskin on tärkeä ilmoitettava tieto

Aiemassa kirjoituksessani työttömyysturva-asiantuntija **Minna Reina** toi esille, että tiedot sivutoimisesta yrittäjyydestä tai perheen yrittäjyydestä jäävät usein kertomatta hakemuksissa. Hakijan pitäisi kertoa myös perhe-yrittäjyytilanteesta, työskenteleekö hän tai saako tuloa perheyrityksestä. Omasta tai perheen yrittäjyydestä (myös maata tai metsätilan omistuksesta) on ilmoitettava TE-toimistoon, sillä työttömyyskassa tarvitsee TE-toimistolta yritystoimintaa koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon.

Hakulomakkeet on tärkeää täyttää huolellisesti, laittaa rastit jokaiseen kohtaan, esimerkiksi ettei saa sosiaalietuutta, ei ole yrittäjä tai ammatinharjoittaja. Jos näissä on puutteita, hakemus lähetetään hakijalle täydennettäväksi. Tämä viivästyttää etuudensaajan hakemuksen käsittelyä ja maksatusta.

Soviteltu päiväraha

Mikäli olet osa-aikatoisissa tai teet keikkatoita, on sinun mahdollista hakea soviteltua päivärahaa. Soviteltua päivärahaa kannattaa hakea osa-aikatyön palkanmaksujakson mukaisesti. Jos osa-aikatyön palkanmaksujakso on kalenterikuukausi (eli saat kiinteää kuukausipalkkaa tai kalenterikuukauden

aikana tehtyjen tuntien palkka maksetaan seuraavassa kuussa), hae kassalta päivärahaa kalenterikuukauden jaksoissa.

Soviteltua päivärahaa haettaessa hakemuksen liitteet ovat erityisen tärkeitä. Kassalle tulee toimittaa kopio osa-aikaisen tai keikkatyön työsopimuksesta. On myös tärkeää merkitä työpäivät ja työtunnit hakemukseen. Työtunnit merkitään hakemukseen sen mukaan, kuin niiltä maksetaan palkkaa. Jos teet töitä usealle työnantajalle, toimita kassalle hakemuksen liitteenä päiväkohtainen erittely tekemistäsi työtunneista työnantajittain. Erittelyn voi laatia vapaamuotoisesti ja toimittaa kassalle joko kirjeitse tai verkkoasioinnin kautta viestillä tai sähköisenä liitetiedostona.

Sovitellun päivärahan hakemuksen liitteiksi tulee aina toimittaa tiedot hakuajaksolla ansaitusta palkasta. Palkkatiedot toimitetaan kassalle joko palkkakuittikopioilla tai palkanlaskijan laatimalla palkkato-distuksella.

Huomaathan, että palkat eivät aina kuulu sille kuukaudelle, jolloin ne maksetaan. Esimerkiksi jos tammi-kuun kirkollinen toimitus maksetaan 15.3., se ei ole maaliskuun palkkaa, vaan työttömyyskorvausta käsiteltäessä se kohdistuu tammi-kuulle ja se tulee ilmoittaa tammi-kuuta koskevassa hakemuksessa.

Hakemusten käsittelyajat

Kassan tulee käsitellä saamansa ansiopäivärahahakemukset 30 päivän sisällä hakemuksen saapumisesta, tai saman ajan sisällä on pyydettyä täydennystä puutteelliseen hakemukseen. Käytännössä hakemukset käsitellään keskimäärin kahdessa viikossa. Ajantasaista käsittelytilannetta voi seurata Erkon kotisivuilta. Asiakas saa kassasta hakemuksensa kirjallisen, valituksenalaisen päätöksen.

Miten ja keille maksetaan?

Jotta oikeus ansiopäivärahaan voi syntyä, pitää henkilölle olla kertynyt työttömyyskassan jäsenyyss- aikana, työttömyyden alkamista edeltävien 28 kuukauden aikana vähintään 26 työssäoloehdon täyttävää työviikkoa. Työssäoloehdot kertyy sellaisessa työsuhteessa, jossa työaika on vähintään 18 tuntia viikossa ja jonka palkasta on pidätetty verot ja muut lakisääteiset maksut. 28 kuukauden tarkastelujaksoa pidennetään, jos olet hyväksyttävästä syystä estynyt olemaan työmarkkinoiden käytettävissä. Tarkastelujaksoa pidennetään enintään seitsemän vuotta. Tarkemmat edellytykset tarkastelujakson pidentämiselle löydät osoitteesta www.tyj.fi/.

Ansiosidonnaista päivärahaa maksetaan 1.1.2017 alkaen enintään 300 tai 400 päivältä, 58 vuotta täyttäneille tietyin edellytyksin 500 päivän ajalta. Päivärahakauden enimmäiskesto riippuu siitä, minkä verran työhistoriaa hakijalla on. Jos päivärahan enimmäisajan maksaminen on alkanut ennen 1.1.2017, maksaa kassa etuutta 500 päivää, joista viimeiset 100 päivää peruspäivärahan suuruusena, jos työhistoriaa oli maksatuksen alkaessa koossa alle kolme vuotta.

Jos henkilö on työttömyysaikana työssäoloehdot kerryttävässä työssä (esim. osa-aikatyö 18 tuntia/viikko), hänelle kertyy uutta työssäoloehdot. Myös työttömyysjaksojen välillä tehty työ kerryttää uutta

MUISTILISTA TYÖTTÖMÄKSI JÄÄVÄLLE:

1. Ilmoittaudu TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi ja pidä hakemus voimassa saamasi ohjeen mukaan.
2. Hanki ansiopäivärahahakemusta varten tarvittavat liitteet (nämä on mainittu hakemuslomakkeessa). Ensimmäisessä, aloitushakemuksessa pitää olla työttömyyttä edeltävän työssäoloajan palkkatiedot. Tämän jälkeen liitteiden tulee kohdentua hakemusjaksoon.
3. Täytä hakemus huolellisesti, muista laittaa rasti kaikkiin pyydettyihin kohtiin. Ilmoita myös sosiaalietuudet. Kirjoita joka riville, työtön tai esim. työssä 2 h, sairaana.
4. Ensimmäisen hakemuksen voit lähettää kaksi viikkoa työttömyyden alkamisesta, vaikka et olisi vielä saanut kaikkia tarvittavia liitteitä. Voit toimittaa puuttuvat liitteet kassalle myöhemmin. Ensimmäisen hakemuksen tulee olla perillä ennen kolmen kuukauden päättymistä laskettuna ensimmäisestä työttömyyspäivästä. Jatkohakemus lähetetään kalenterikuukausittain tai neljän viikon jaksoissa.
5. Muista ilmoittaa TE-toimistolle, jos sinulla tai perheelläsi on yritystoimintaa (mukaan lukien maa- tai metsätalouden omistus). Ilmoita asiasta myös kassalle hakemuslomakkeessa.
6. Kirjoita tarvittaessa hakemukseen vapaamuotoinen lisäselvitys ja katso lisätietoja kassan nettisivuilta.

Työttömyysturva uusiksi - tietoa muutoksista 1.1.2017

Lähteet: TYJ <https://www.tyj.fi/fin/ajankohtaista/> ja <http://www.erko.fi/> Laati Tuula Paasivirta

Kesto Työttömyysturvan kesto lyhenee 500 päivästä 400 päivään. Jos työhistoriaa on kertynyt enintään kolme vuotta, työttömyyspäivärahaa saa vain 300 päivää. Yli 58-vuotiailla työttömällä, joilla työssäoloaika täyttyy, päivärahan enimmäiskesto tietyin edellytyksin säilyy 500 päivässä. (Syntymävuoden mukaan porrastettuna kuitenkin.)	Työmatka Työstä työssäkäyntialueen ulkopuolella ei ole enää mahdollista kieltäytyä/erota menettämättä työttömyysetuutta, jos kokoaikatyön työmatkoihin kuluu keskimäärin enintään kolme tuntia päivässä. Jos työmatkan kesto ylittää keskimäärin kolme tuntia, säilyy oikeus työttömyysetuuteen.
Palkkatuki Valtion työttömyysturvarahoja voidaan käyttää palkkatukeen, aloittavan yrittäjän starttirahaan ja liikkuvuusavustukseen. Palkkatukea suunnataan ehkäisemään työttömyyden pitkittymistä. Palkkatukityöstä vain 75 prosenttia kerryttää ansiopäivärahan edellytyksenä olevaa työssäoloaika-aikaa. Starttirahan edellytyksiä väljennetään ja sen enimmäiskesto lyhennetään 12 kuukauteen. Starttiraha on peruspäivärahan suuruinen.	Liikkuminen Jos henkilöllä on oma auto, sitä on käytettävä työmatkoihin myös työssäkäyntialueen (80 kilometriä kotoa) ulkopuolella. Nykyisin edellytetään vain joukkoliikenteen käyttämistä.
Työvoimapalvelut Työttömällä on velvollisuus osallistua pääsääntöisesti kaikkiin hänelle tarjottuihin työvoimapalveluihin. Osallistumisesta ei tarvitse sopia työllistymissuunnitelmassa. Jos olet ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi, on tärkeää, että seuraat TE-toimiston työnhakijan omaasiointi -sivulta, koska sinuun otetaan yhteyttä ja onko työnhakusuunnitelmaasi tehty muutoksia. Työnhakusuunnitelmaa tulee toteuttaa.	Tulot Uusien normien mukaan ansiot voivat jäädä työttömyysturvaa pienemmäksi. Työttömällä ei ole enää kolmen kuukauden ammattitaitosuoja-ajan päätyttyä pätevää syytä kieltäytyä tarjotusta kokoaikaisesta työstä, vaikka maksettava palkka jäisi pienemmäksi kuin työttömyysetuus.
Opinnot Omaehtoisten opintojen ajalta ei makseta enää kulkukorvausta. Muutos koskee opintoja, jotka on aloitettu ja joiden tukeminen on aloitettu 1. tammikuuta 2017 tai sen jälkeen. Omaehtoista opiskelua voidaan tukea 48 kuukautta, jos opintojen tavoitteena on perusopetuksen oppimäärä.	Avustus Uusi liikkuvuusavustus korvaa työmatka- ja muuttokuluja tietyin edellytyksin. Avustus on noin 700 euroa kuukaudessa, ja sitä maksetaan enintään kaksi kuukautta.
Rekrytointikokeilu Työnhakija ja työnantaja voivat selvittää rekrytointikokeilulla, sopiiko henkilö tiettyyn työhön. Kokeilu on vapaaehtoinen, ja se voi kestää enintään yhden kuukauden. Kokeilun ajalta maksetaan työttömyysetuutta ja sen voi lopettaa ilman seurauksia.	Omapastuu-aika Työttömyyspäivärahan omapastuu-aika pitenee viidestä päivästä seitsemään päivään. (Voimassa tällä hetkellä, mutta tähän esitetään muutoksia syksyllä 2017.)

Soviteltu päiväraha

Keikka- ja osa-aikaisestatyöstä työntekijälle syntyy oikeus soviteltuun päivärahaan. Palkat ja tehdyt tunnit tulee ilmoittaa TE-toimiston ohjeen mukaan sekä maksajalle että TE-toimistolle.

Soviteltu työttömyysetuus yrittäjälle

Työnhakijalla on oikeus soviteltuun työttömyysetuuteen, jos hänen päätoiminen työllistymisensä yritystoiminnassa kestää enintään kaksi viikkoa

Korotusosa

Pitkän (vähintään 20 vuoden) työuran jälkeen 90 päivältä maksettava korotusosa poistuu kokonaan. Työllistymistä edeltävien toimenpiteiden ajalta maksettava korotettu ansio-osa alenee.

Karenssi

Jos työtön kieltäytyy varmasta työpaikasta, hänelle määrätään 90 päivän karenssi (tältä ajalta ei makseta korvausta). Aiemmin vastaava karenssi on ollut 60 päivää.

Haastattelu

Työtön haastatellaan viimeistään kolmen kuukauden työttömyyden jälkeen ja sen jälkeen aina kolmen kuukauden välein.

Muutosten seuraaminen

On tärkeää, että seuraat tulevia muutoksia mediasta ja esim. tämän taulukon lähdesivuilta, jotka on mainittu yllä.

työssäoloehdot. Mikäli uusi 26 viikon työssäoloehto ei ole täytynyt 300 / 400 / 500 työttömyyspäivän aikana (5 arkipäivää/viikko), henkilö siirtyy Kelan työmarkkinatuella. Tällöin kassan asiakkaan tulee olla yhteydessä TE-toimistoon, jotta TE-toimisto lähettää Kelaan lausunnon. Myös Erko ohjaa asiakkaan Kelaan.

Muutoksia työttömyysturvaan 2017

Työttömyysturvan muutoksia ajatellen kannattaa seurata Erkon sivuja www.anko.fi ja Työttömyyskassojen yhteisjärjestön sivuja www.tyj.fi. Tämän jutun oheen liittämäni taulukkoon olen kerännyt oleelliset tiedot työttömyysturvan muutoksista 1.12.2017 alkaen. Ansiopäivärahan enimmäismaksuaika lyheni tammikuun alussa. Aiemmasta poiketen päivärahan 300 / 400 / 500 päivän enimmäisajan tultua täyteen työtön siirtyy Kelan työmarkkinatuella.

Uusi paljon keskusteltu asia on, että TE-toimisto haastattelee työttömät työnhakijat kolmen kuukauden välein. Haastattelun yhteydessä tarkistetaan työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma, joka jatkossa laaditaan kaikille työttömille.

Koska työttömyysturva on jatkuvassa muutoksessa, kannattaa seurata alaan liittyvää tiedotusta ja nettisivuja.

Asiakaspalvelu ja lisätiedot

Erkon toimisto sijaitsee Itä-Pasilassa osoitteessa Asemamiehenkatu 2 (käyntiosoite Kellosta 5 B). Erkon toimistossa voi asioida maanantaisin ja torstaisin kello 10–14. Puhelinajat ovat maanantaista torstaihin klo 12–15, puhelin (09) 7206 4343. Verkkoasiointi on käytössä hakemuksia ja neuvontaa varten. Tärkeää tietoa löytyy myös Erkon ja TYJ:n (Työttömyyskassojen yhteisjärjestö) nettisivuilta. Molemmista löytyy mm. uusi etuusopas ja hyvä päivärahataulukko tai laskuri, josta asiakas voi arvioida oman palkkansa perusteella maksettavan päivärahan suuruutta. ✕

KUOROELÄMÄÄ POHJOIS- TANSANIASSA

Kuorot ovat merkittävä osa Tansanian evankelis-luterilaisen kirkon elämää. Toiminta on aktiivista, ja sitä luotsaavat vapaaehtoiset kuoronjohtajat. Harjoituksiin kokoonnutaan useamman kerran viikossa ja jumalanpalveluksissa lauletaan lähes poikkeuksetta joka sunnuntai.

LEENA LAMPINEN

KANTTORI, LÄHETYSTYÖNTEKIJÄ, SUOMEN LÄHETYSSEURA

”Sunnuntain jumalanpalvelus ei tuntuisi oikealta jumalanpalvelukselta ilman kuoroa”, olen useasti kuullut sanottavan Tansaniassa, jossa jumalanpalvelus kokonaan ilman kuoroa onkin todellinen harvinaisuus. Seurakuntien, niin luterilaisten kuin vaikkapa katolisten tai anglikaanienkin, kuorotoimintaan osallistuu valtava määrä ihmisiä joka viikko.

Oma kokemukseni on Arushasta, Pohjois-Tansaniasta, jossa viiden vuoden ajan sain olla mukana yhden paikallisen luterilaisen seurakunnan kuorossa, kuorolaisena ja myös kuoronjohtajana. Tämän kokemuksen myötä heräsi kiin-

nostus jatko-opintojen kautta perehtyä syvemmin kuorojen, kuoronjohtajien ja kuoro-ohjelmiston maailmaan.

Tansanian evankelis-luterilainen kirkko on yksi maailman suurimmista luterilaisista kirkoista reilusti yli kuudella miljoonalla jäsenellään, ja se koostuu tällä hetkellä 25 hiippakunnasta. Tutkimukseni rajoittuu yhteen hiippakuntaan (North-Central Diocese) maan pohjoisosassa. Lomakekyselyyni osallistui 105 kuoronjohtajaa yhteensä 32 seurakunnasta, ja haastateltavia oli kymmenen.

Yhdessä jaettua elämää

Kuoro on enemmän kuin harrastus; se on elämäntapa. Harjoituk-

set pidetään yleisimmin kolmena päivänä viikossa, joskus useamminkin, noin puolitoista tuntia kerrallaan, ja jumalanpalveluksessa kuorot laulavat lähes poikkeuksetta joka sunnuntai. Lisäksi ohjelmassa voi olla esimerkiksi muita seurakunnan tilaisuuksia ja kirkollisia toimituksia tai käyntejä seurakuntalaisten kodeissa laulamassa.

Kuoro on tiivis yhteisö, joka osallistuu jäsentensä arkeen ja juhlaan. Olen itsekin ollut lukemattomia kertoja mukana laulamassa häissä ja hautajaisissa, suruko-deissa, konfirmaatioissa ja kastejuh-lissa. Vierailut muihin seurakuntiin, toisen kuoron vieraaksi tai muutenkin, ovat melko yleisiä. Yhteiset, monen tunnin bussimatkat tiiviisti

Viisi vuotta paikallisen
luterilaisen seurakunnan
kuorossa Arushassa Pohjois-
Tansaniassa herätti Leena
Lampisessa kiinnostuksen
perehtyä syvemmin kuorojen,
kuoronjohtajien ja kuoro-
ohjelmiston maailmaan.

Pohjois-Tansaniassa on paljon maasai-kuoroja.

kylki kyljessä istuen – ja yleensä laulaen – vahvistavat yhteishenkeä ja tuovat vaihtelua kuoroarkeen.

Luterilaisissa seurakunnissa on monenlaisia kuoroja, mutta karkeasti jaoteltuna ne voidaan ryhmitellä neljään kategoriaan. Yleisimpiä ovat sekakuorot, joko a cappella tai – yhä enenevässä määrin – sähköisten soitinten (koskettimet, kitara, basso) säestäminä. Myös naiskuoroja on jonkin verran. Joissakin seurakunnissa on kuoroja, jotka keskittyvät perinteisiin musiikkityyleihin. Pohjois-Tansania on laajalti maasai-aluetta, ja tämän hiippakunnan alueella maasai-kuoroja onkin paljon.

Seurakuntien musiikkitoimintaan osallistuu hyvin monen ikäisiä ihmisiä. Nuorten omat kuorot ovat yleisiä, ja joissain seurakunnissa on myös ikäihmisten omia ryhmiä. Tavallista on kuitenkin se,

että yhdessä kuorossa on mukana useamman sukupolven edustajia. Kuorossa, jossa itse olin mukana, ikähaitari oli noin 15–75 vuotta. Erilaisuus on rikkautta ja eri ikäiset ihmiset tuovat ryhmään kukin omanlaisensa tärkeän panoksen.

Lapset osallistuvat pyhäkouluun noin neljävuotiaasta alkaen aina rippikouluikänsä asti, ja he myös usein muodostavat oman kuoronsa, jota johtamassa voidaan nähdä joku ryhmän isommista lapsista. (Rippikoulu käydään Tansaniassa muutamaa vuotta aiemmin kuin Suomessa.) Muiden kuorojen toimintaan osallistutaan yleensä rippikoulun suorittamisen jälkeen.

Kuoronjohtajien tehtävät ja haasteet

Seurakuntien kuoronjohtajat ovat vapaaehtoisia, sillä seurakunnissa ei juurikaan ole palkattuja muusi-

koita. Luterilaisella kirkolla ja seurakuntien kuorotoiminnalla on Tansaniassa pitkät perinteet, ja moni tutkimukseeni osallistuneista kuoronjohtajistakin kertoo kuorossa laulamisen ”periytyneen” aiemmilta sukupolvilta. Vain harvoilla heistä on kuitenkaan taustallaan musiikkikoulutusta; useimmat ovat työn kautta itse oppineita tai kokeneemmilta kollegoilta oppia saaneita, eikä esimerkiksi nuotinlukutaito ole mitenkään itsensänselvyyttä.

Musiikkikoulutusta on Tansaniassa tarjolla muutamissa oppilaitoksissa, mutta opinnot ovat monille taloudellisesti iso ponnistus. Työllistymisen valmistumisen jälkeen voi myös olla haasteellista, sillä esimerkiksi luterilaisella kirkolla on ainakin toistaiseksi tarjolla hyvin vähän työpaikkoja muusikoille. Vaikka opintoihin liittyykin monenlaisia haasteita, niiden tuoma hyöty koetaan kuitenkin merkityksellisemmäksi. Jo pelkästään nuotinlukutaito avaa ovet kokonaan uusiin maailmoihin, mutta myös esimerkiksi tutustumisen itselleen vieraisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin tai vaikka soittimiin kasvattaa uteliaisuutta ja halua oppia lisää. Eräs haastateltava kertoi, että opintojen myötä hän alkoi myös arvostaa omia juuriin ja perinteistä kulttuuria.

Monilla kuoroilla on enemmän kuin yksi johtaja, jolloin suunnittelu-, opetus- ja johtamisvastuuta voidaan jakaa useamman ihmisen kesken. Tämä oli itselleni uusi ja merkittävä kokemus; yhteistyössä on todella voimaa ja vaihtelu virkistää, niin kuorolaisia kuin johtajia. Työnjako voi perustua viikoittaisiin vastuuvuoroihin tai johtajan tehtävänä voi olla huolehtia kerrallaan yhden harjoituksen ohjelmasta. Toisinaan yksi harjoituskerta voidaan jakaa useamman johtajan kesken.

Yhteistyötä tehdään myös muiden kuorojen johtajien kanssa, esimerkiksi kutsumalla vierailevia johtajia oman kuoron harjoituksiin tai järjestämällä kuoronjohtajien yhteisiä tapaamisia. Näiden tapaamisen myötä saadaan kollegiaalista tukea, uusia ideoita kuorotyöhön tai vaikkapa uutta ohjelmistoa. Yhteistyö koetaan tärkeäksi, ja eräs haastattelemani kuoronjohtaja sanoi: ”Jos ei ole yhteistyötä muiden kanssa, on kuin eläisit laatikkoon suljettuna ja musiikkisi kuolee.”

Laulujen opettamisen ja johtamisen ohella yksi tärkeimmistä kuoronjohtajan tehtävistä on säveltäminen, ja kyky säveltää voi olla yksi peruste tulla valituksi kuoronjohtajaksi. Tuotteliaimmat johtajat tekevät kuorolleen uusia lauluja jumalanpalveluksiin viikoittain, seuraten kirkkovuoden pyhien sisältöjä. Kuoroilla on yleensä laaja ohjelmisto, ja laulut ovat usein ulkoa opeteltuja. Paikallinen kulttuuri perustuu pitkälti kuulemiseen eikä niinkään kirjoitettuun tekstiin, joten toistamalla opetteleminen ja ilman papereita laulaminen ovat arkea. Jokseenkin haasteellistahan se oli itselleni aluksi, mutta niin palkitsevaa myöhemmin, kun sai papereista ja kansioista vapaana keskittyä vain musiikkiin.

”Kuimba ni kuhubiri”

Kuoro-ohjelmiston kirjo on laaja. Jos paikalla on useampi kuoro, voi yhdessä jumalanpalveluksessa kuulla musiikkia maasai-lauluista Händelin Halleluja-kuoroon ja sähköisin soittimin säestettyyn ylitysmusiikkiin. Perinteeseen pohjautuvan musiikin, esimerkiksi maasai-laulujen, melodiat voivat olla perinteisestä musiikista lainattuja tai kuoronjohtajien tekemiä omia uusia lauluja mutta perinteeseen tyyliin pohjautuvia. Länsimaisista säveltäjistä ehdottomasti suo-

”KUIMBA NI KUHUBIRI”, LAULAMINEN ON SAARNAAMISTA.

situin on Händel, jonka musiikin melodiat ja harmonia vetoavat moniin kuoronjohtajiin, kuorolaisiin ja seurakuntalaisiinkin. Lauluissa sanoma koetaan tärkeäksi, ja useampi haastateltava totesi, että ”*kuimba ni kuhubiri*”, laulaminen on saarnaamista.

Kuorojen vuotuinen suuri ponnistus on kuorokilpailut, jotka alkavat paikallisseurakunnista ja menestyneimmät kuorot jatkavat aina hiippakuntatasolle asti. Kilpailujen rakenne vaihtelee eri hiippakuntien välillä jonkin verran. Tutkimukseni kohteena olevassa hiippakunnassa kilpailevat kuorot ryhmitellään kategorioihin aiemmin mainitsemani jaottelun perusteella: sekakuorot a cappella, säestykselliset sekakuorot, naiskuorot ja perinteistä musiikkia laulavat kuorot. Koska maasai-kuoroja on paljon, perinteisen musiikin ryhmä on jaettu kahteen osaan: maasai-kuorot ja muut perinteisen musiikin ryhmät.

Kilpailuissa joka kategorialla on oma, kaikille pakollinen laulu, joka on usein joku virsikirjan vaikeammista virsistä, ja lisäksi yksi vapaa-valintainen kappale. Kilpailujen kautta kuorot saavat mahdollisuu-

den näyttää taitojaan ja vieraampia virsiä saadaan aktiivisempaan käyttöön seurakuntiin. Vaikka itse kilpailemiseen suhtaudutaankin toisinaan hiukan ristiriitaisin tuntein, muiden kuorojen ja kuoronjohtajien tapaamiset koetaan tärkeäksi. Ne ovat hyviä mahdollisuuksia monien uusien asioiden, kuten esimerkiksi uuden ohjelmiston, oppimiseen.

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää, millä perusteilla seurakuntien kuoronjohtajat valitsevat ohjelmistoaan. Siis mikä kaikki vaikuttaa siihen, mitä kuorot laulavat. Aineistoa läpikäydessä on ollut mielenkiintoista todeta, miten yllättävän helppoa on itse kirkkomuusikkona samaistua aivan toisenlaisen taustan omaavan kuoronjohtajan ajatus- ja toimintamalleihin, työn haasteisiin ja onnistumisiin. Analyysi on vielä kesken, joten varsinaisten tutkimustulosten aika on vasta myöhemmin. ✕

Kirjoittaja on MuM, jatko-opiskelija Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa (väitöskirjatutkimuksen otsikkona ”The Selection of Choral Repertoire in the North-Central Diocese of the Evangelical Lutheran Church in Tanzania”).

LÄPÄISTÄVÄ KOE?

VÄITÖSTUTKIMUS

TEOLOGIAN OPISKELIJOIDEN

SOVELTUVUUSTUTKIMUKSISTA

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on vuonna 2002 aloittanut psykologiset soveltuvuustutkimukset rekrytointinsa avuksi. Standardoitu, jokaisessa hiippakunnassa samalla tavalla toteutettava soveltuvuustutkimus on kansainvälisesti ainutlaatuinen. Kirkko on asettanut näille soveltuvuustutkimuksille kaksi tavoitetta. Ensinnäkin niiden on tarkoitus auttaa papiksi aikovaa opiskelijaa ammatillisessa kasvussaan. Toisekseen niiden on tarkoitus tarjota hiippakunnille työkalu pappisvihkimystä hakevan henkilön soveltuvuuden arvioimiseen.

AURA NORTOMAA

FM, PSM, SOVELTAVAN OPETUKSEN YLIOPISTO-OPETTAJA,
HELSINGIN YLIOPISTO

Väitöstutkimukseni selvitin, miten hyödyllisiä teologian opiskelijoiden soveltuvuustutkimukset ovat olleet. Tutkin hyödyllisyyttä sekä teologian opiskelijoiden että tuomiokapitulien jäsenten näkökulmasta ja lisäksi tarkastelemalla soveltuvuustulosten ja myöhempien uratapahtumien yhteyksiä eli ennustevaliditeettia. Tutkimuksen kohteena olivat vuosina 2006–2010 tehdyt soveltuvuustutkimukset.

Tärkeä yleisesti, muttei omakohtaisesti

Tuomiokapitulien jäsenet käyttivät soveltuvuustulosta ennen kaikkea keskustelunherätteenä. Soveltuvuustulos oli taustatietoa, toisinaan mahdollisesti varoitusmerkki, mutta

roolia päätöksenteossa sillä ei kerrottu olevan. Hiippakuntien edustajien mukaan soveltuvuustutkimus ei siis ole ”läpäistävä koe”, eikä sillä ole suurta painoarvoa pappisvihkimyksestä päätettäessä. Lisäksi ilmeni huomattavaa vaihtelua hiippakuntien välillä siinä, keille tuomiokapitulissa soveltuvuustulos jaettiin ja miten sitä käytettiin. Osana tutkimustani selvitin lisäksi tapauksia, joissa pappisvihkimystä hakenutta henkilöä ei ollut vihitty papiksi. Näissä tapauksissa soveltuvuusarviointi ei osoittautunut merkitykselliseksi eikä ollut syy keskeytyneeseen prosessiin: taustalla olivat sen sijaan heikkoon motivaatioon, puutteelliseen pätevyYTEEN tai esimerkiksi opillisiin ristiriitoihin liittyvät tekijät.

Teologian opiskelijat olivat keskimäärin kohtuullisen tyytyväisiä sii-

hen kuvaan, minkä soveltuvuustulokset heistä antoivat. Mitä parempi oma tulos oli, sitä tyytyväisempiä soveltuvuustutkimukseen oltiin. Vaikka soveltuvuustulokset kuvasivat opiskelijoita heidän mielestään kohtuullisen hyvin, he eivät kuitenkaan kokeneet, että soveltuvuustuloksilla olisi ollut heille juurikaan merkitystä heidän ammatillisten pohdintojensa kannalta. He olivat päättäneet ammatillisesta suuntautumisestaan jo ennen soveltuvuustutkimukseen osallistumistaan. Opiskelijoiden ja hiippakuntien näkemykset soveltuvuustutkimuksen merkityksestä olivat samankaltaiset: Kummatkaan eivät kokeneet soveltuvuustulosten olleen juuri heille kovin merkityksellisiä. Tästä huolimatta molemmat kuitenkin pitivät soveltuvuustutkimuksia hyvin tärkeinä ylipäänsä. Tämä ristiriita voi-

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on vuonna 2002 aloittanut psykologiset soveltuvuustutkimukset rekrytointinsa avuksi. Standardoitu, jokaisessa hiippakunnassa samalla tavalla toteutettava soveltuvuustutkimus on kansainvälisesti ainutlaatuinen.

daan nähdä itsemääräämisen, eli autonomian, tarpeen ilmentymänä. Itsemääräämisteorian mukaan ihmisen toimintaa ohjaa kolme tarvetta: autonomian tarve, kuuluminen tarve ja pätevyyden tarve. Kumpikaan tässä tutkimuksessa tutkituista ryhmistä ei ilmoittanut, että soveltuvuustulokset olisivat olleet juuri heille järkeviä vaikuttavia, koska tämä olisi merkinnyt oman itsemääräämisoikeuden luovuttamista ulkopuoliselle taholle. Oman uraproessin kannalta soveltuvuustuloksia vaikuttavampi opiskelijoilla olikin oma määrätietoisuus. Hiipakunnan edustajilla taas arvioinnissa soveltuvuuden kokonaisarviota eli nuolikuviota tärkeämpi oli oma ”tuntuma” hakijasta.

Millaisia henkilöitä valita?

Papin työhön sopeutumista ennustavia piirteitä olivat tässä tutkimuksessa vakaus, optimismi ja kyky hakea tukea toisilta. Muilla ammattiryhmillä tehdystä aiemmasta tutkimuksesta tiedetään lisäksi, että sirpaleisen työn aikakausi edellyttää työntekijältä ekstrasversiota, hyvää itsetuntoa, joustavuutta, avoimuutta ja omien vahvuuksien sekä heikkouksien tuntemista.

Aiemmasta rekrytointitutkimuksesta tiedetään, että standardoidut soveltuvuusarviointimenetelmät ennustavat tulevaa työuraa (esimerkiksi työsuoritusarvioinnista) tarkemmin kuin kokeneenkaan haastattelijan intuitio, ja standardoitujen menetelmien käyttäminen osana rekrytointia on tästä syystä suositeltavaa. Tavanomaisesta työpsykologisesta soveltuvuusarvioinnista teologian opiskelijoiden soveltuvuustutkimus poikkeaa kuitenkin monin tavoin (tulosta ei esimerkiksi anneta rekrytoinnista päättävälle taholle vaan vihkimyksestä päättävälle taholle, eikä soveltuvuustutkimusta tehdä rekrytoinnin yhteydessä vaan vuo-

sia aiemmin). Eri ammattiryhmillä tehdystä aiemmasta rekrytointitutkimuksesta ei täten voida vetää suoraan johtopäätöstä siitä, millainen painoarvo soveltuvuustuloksille tulisi uusissa pappeja valittaessa antaa.

Soveltuvuustutkimusten kehittäminen

Soveltuvuustulosten hyödyntämisen kannalta oleellista on viestintä. Jos opiskelijoiden tai tuomiokapituleiden halutaan jatkossa hyötyvän soveltuvuustutkimuksesta enemmän, koettu itsemääräämisoikeuden loukkaus on huomioitava. Hyödynnettävyyden parantamisessa voi hyödyntää kognitiivista arviointiteoriaa. Teorian mukaan ihminen kokee ulkoiset tapahtumat kahdella tavalla: tietoa antavan sekä kontrolloivan aspektin kautta. Jos ulkoinen tapahtuma, esimerkiksi soveltuvuustutkimus, koetaan kontrolloivaksi (läpäistäväksi testiksi) niin tapahtuman tietoa antava luonne (palaute

Keskeiset tulokset

- Opiskelijat kohtuullisen tyytyväisiä saamiinsa soveltuvuustuloksiin.
- Tuomiokapitulin jäsenet eivät käytä soveltuvuustuloksia seulana, vaan keskustelunherätteenä.
- Soveltuvuustuloksilla ei kovin suurta omakohtaista merkitystä opiskelijoille tai tuomiokapitulin jäsenille.
- Opiskelijat ja tuomiokapitulien jäsenet pitivät soveltuvuustutkimuksia yleisellä tasolla hyvin tärkeinä.
- Keskeytyneissä vihkimysprosesseissa soveltuvuustulos ei ollut merkittävä tekijä.
- Soveltuvuustuloksilla ja myöhemmällä uralla ei ollut vahvoja yhteyksiä.
- Papin työhön hyvin sopeutuneet olivat hieman muita vakaampia, optimistisempia ja hakivat useammin tukea muilta.

vahvuuksista ja kasvun kohdista) jää vastaanottamatta ja hyödyntämättä. Näin ollen: jos soveltuvuustulosten halutaan jatkossa palvelevan paremmin opiskelijoiden ammatillista kasvua ja tuomiokapituleiden arviointiprosessia, on syytä korostaa soveltuvuustutkimuksen tietoa antavaa luonnetta ja pyrkiä ehkäisemään soveltuvuustutkimuksen kokemista kontrolloivaksi. Näin soveltuvuustulokset eivät haastaisi autonomiaa, vaan lisäisivät kompetenssia.

Soveltuvuustutkimusten aloittamisesta Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa tulee tänä vuonna kuluneeksi 15 vuotta. On hyvä ajankohta päivittää soveltuvuustutkimuksille asetetut tavoitteet ja pohtia, millaisessa roolissa soveltuvuustutkimuksen halutaan tulevaisuudessa olevan uusien pappien rekrytoimisessa. Päätös painoarvosta on myös ideologinen linjaus: millaisia henkilöitä kirkko haluaa jatkossa vihkiä papeikseen? ✕

Fokus kateissa ja aika palasina?

MINNA RAASSINA
JOHTAVA KANTTORI,
SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Sähköpostilaatikkooni kolahtaa säännöllisesti Työterveyslaitoksen mainio uutiskirje. Äskettäin se toi mukanaan linkin asiantuntijatyön ajanhallintaoppaaseen ”**Fokus kateissa, aika palasina**”. Oppaan ovat kirjoittaneet Työterveyslaitoksen tutkijat Kirsi Yli-Kaitala ja Minna Toivanen, vanhempi asiantuntija Olli Viljanen sekä erikoistutkija Minna Janhonen. Materiaalin pohjana on lähes 2 000 asiantuntijatyötä tekevän haastat-

telu- ja kyselytutkimusvastaukset. Opas on tiivis, 29-sivuinen tietopaketti ja hyvin sovellettavissa seurakuntien työajattomaan asiantuntijatyöhön. Teksti on jäsenneltyä ja asiaa havainnollistavaa kuvitusta on käytetty ilahduttavan runsaasti.

Opas on kolmeosainen ja rakenteeltaan sellainen, että sen kauttaaltaan läpäisee neljä kohderyhmää; organisaatio, esimies, työnteon yhteisöt ja asiantuntija. Ajanhallinta on kaikkien vastuulla. Esimies ja ylempi johto ovat monella tapaa avainasemassa.

”Yksikään ajanhallinnan menetelmä ei takaa, että työntekijä saa kaiken valmiiksi, jos työtä on liikaa käytettävissä olevaan aikaan nähden.”

Ensimmäisessä osassa pureudutaan **priorisointiin**. Työtehtäviä priorisoimalla voidaan vähentää haitallista moniajamista.

”Moniajaminen, eli huomion vaihtaminen useiden tehtävien välillä lyhyen ajan sisällä on haitallista. Liika moniajaminen heikentää työntekijän tuottavuutta ja ongel-

manratkaisukykyä sekä ehkäisee luovuutta.”

Ns. kuuden ruudun menetelmä auttaa tunnistamaan tärkeimmät työtehtävät organisaation strategiasta käsin. Menetelmä vaatii koko organisaation sitoutumaan priorisointiin ja onnistuessaan antaa asiantuntijan työhön koko yhteisön tuen.

Toinen oppaan kolmesta pääkohdasta on **työn näkyväksi tekeminen**.

”Ajankäytön näkökulmasta organisaation huomion pitäisi siirtyä asiantuntijoiden ajankäytön valvon- nasta kohti ajankäytön arviointia ja työn vaikuttavuuden mittaamista.”

Viimeisessä pääluvussa esitetään, että asiantuntijan tulee saada myös **keskeytysten hallintaan** koko organisaation, ylimmän johdon, esimiehen ja työryhmien tuki. Ongelma ei ole yksin työntekijän.

Oppaan vahva perusviesti on se, että työn hallinnan ongelmista kannattaa puhua esimiehen kanssa. Koko yhteisö hyötyy, kun ongelmanratkaisukeinoja mietitään yhdessä. Yksittäinen työntekijä toki oppii kokemuksen kautta, mutta viesti ei välity eteenpäin, jos ongelmia ja niiden ratkaisuja ei jaeta.

Opas löytyy osoitteesta: <https://www.ttl.fi/wp-content/uploads/2016/12/ajanhallinta-asiantuntijatyo.pdf>

Työterveyslaitoksen uutiskirjeen saa tilattua osoitteesta <https://www.ttl.fi/uutiskirje/>

Koko yhteisö hyötyy, kun ongelmanratkaisukeinoja mietitään yhdessä.

NÄKÖKULMA VARHAISEEN KIRKKOON ON UNOHTUNUT KESKUSTELUSSA EHTOOLLISAINEIDEN JÄLKIKÄSITTELYSTÄ

Suomessa on viime vuosikymmeninä käyty paljon keskustelua ehtoollisaineiden jälkikäsitteystä. Eräs aktiivinen keskustelujen sarja ryöpsähti liikkeelle uudistetun jumalanpalvelusoppaan (2009) myötä.

JUSSI KOIVISTO

TT, KAPPALAINEN, TAPIOLAN SEURAKUNTA

Uudistetussa jumalanpalvelusoppaassa mm. ohjeistetaan, kuinka diakonin tulee toimia, jos hän vie messussa konsekroitua ehtoollisaineita sairaalle. Samoin opas ohjeistaa, kuinka konsekroidut ehtoollisaineet tulee nauttia loppuun messun päätyttyä tai säilyttää ne myöhempää käyttöä varten. Uusittu opas esittää huomattavasti tarkemman näkökulman jälkikäsitteilyyn kuin sen aiempi versio (2000). Syy tarkempaan ohjeistukseen oli mm. lisääntynyt ekumeeninen tietoisuus sekä uusi tutkimus varhaisen luterilaisuuden käytänteistä ja teologiasta (Jari Jolkkonen, *Uskon ja Rakkauten sakramentti. Opin ja käytännön yhteys Martti Lutherin ehtoollisteologiassa* 2004).

Jälkikäsitteilyn tarkempi ohjeistus herätti myönteisten reaktioiden lisäksi myös kritiikkiä papiston keskuudessa. Seurakunnissa nimittäin käytänteet etenkin ennen opasta vaihtelivat paljon ja osa papeista

oli opetettu siihen, että luterilaisen käsityksen mukaan ehtoollisaineet ovat Kristuksen verta ja ruumista vain jumalanpalveluksen yhteydessä. Uusittu opas kuitenkin edusti erilaista linjaa ja siksi herätti myös kritiikkiä. Myös teeman käsittelyn tarpeellisuutta on kyseenalaistettu.

Viime vuosikymmenien suomalaisessa keskustelussa yllättävän vähälle huomiolle on kuitenkin jäänyt se, mitä varhaisessa kirkossa asiasta ajateltiin. Jotkin puheenvuorot ovat tätä aihetta sivunneet, mutta viittaukset varhaiseen kirkkoon ovat suomalaisessa keskustelussa olleet lähinnä ylimalkaisia ja joissain tapauksissa virheellisiä.

Varhaisen kirkon käytänteiden ja teologian olisi voinut arvella kuitenkin kiinnostavan suomalaisia enemmänkin. Olihan uskonpuhdistuksen yksi keskeinen periaate, että Raamattu ei ole koskaan yksin – eli traditiollakin on merkitystä. Koska Raamattu ei anna selkeää käsitystä ehtoollisaineiden jälkikäsitteystä, nousee tradition ja etenkin vanha-kirkollisen tradition merkitys eten-

kin tässä aiheessa keskeiseksi.

Lisäksi varhainen kirkko on perinteisesti ollut luterilaisille tärkeä siksikin, että varhaisille luterilaisille varhainen kirkko edusti myöhäiskeskiaikaa monessa suhteessa parempaa ja turmeltumattomampaa aikaa. Tämä näkyy muun muassa siinä, kuinka luterilaisiin tunnustuskirjoihin kuuluvaan Yksimielisyyden ohjeeseen on liitetty *Todisteiden luettelo*, joka pyrkii osoittamaan, että luterilainen kristologia edustaa vanhan kirkon näkemystä.

Mitä varhainen kirkko kertoo ehtoollisaineiden jälkikäsitteystä?

Vasta julkaistussa tutkimuksessa *Ehtoollisaineiden jälkikäsitteilyn teologia ja käytännöt* (STKSJ 283, 2016) esitän, kuinka varhaisessa kirkossa suhtauduttiin konsekroituihin ehtoollisaineisiin ja niiden hävittämiseen erittäin huolellisesti. Varhaisessa kirkossa konsekroituihin ehtoollisaineisiin liittyi paljon mielenkiintoisia uskomuksia sekä myös mystisiä tapahtumia. Yksittäisten

outojen ja mystisten tapahtumien lisäksi ehtoollisaineiden jälkikäsitteilyyn liitettiin mielenkiintoisia teologisia näkökulmia sekä käytänteitä. Tässä nostona muutamia keskeisiä asioita, joihin konsekroituja ehtoollisaineita käytettiin:

1. Varhaisin pyhä toimitus, joka varhaisessa kirkossa tehtiin oli ns. *fermentum-riitti*, jossa piispa lähettää palan konsekroitua ehtoollisleipää toiselle piispalle, joka nauttii sen ykseyden merkinä omassa liturgiassaan. Kyseinen riitti tunnetaan jo 120-luvulta ja se jatkui ainakin 800-luvulle asti.

2. *Sancta-seremonia*, jossa edellisestä ehtoollisen vietosta ylijääneet elementit asetettiin ennen uuden ehtoollisen konsekroimista kalkkiin. Varhaisimmat tämän riitin todisteet löytyvät 500- ja 600-luvulta.

3. Ennaltapyhitettyjen lahjojen liturgia, jossa ehtoollisaineet konsekroitiin myöhempää käyttöä varten (esim. sairaille) etenkin paaston aikana. Varhaisimmat todisteet tästä riitistä ovat 500-luvulta, ja tapa on edelleen käytössä ortodoksikirkkoissa (myös Suomessa), jossa sairaille ehtoollisaineet valmistetaan etenkin kiirastorstein liturgiassa.

4. *Viaticum-riitti* eli tapa asettaa konsekroitu hostia kuolevan suuhun ikään kuin viimeiseksi matkaevääksi Herran luokse.

5. Konsekroituja ehtoollisaineita vietiin myös sairaille ja niille, jotka eivät pääse jumalanpalvelukseen. Tapa tunnetaan jo 150-luvulta.

Jos ehtoollisaineita ei tarvittu myöhempää käyttöä varten, ne yleensä hävitettiin mm. siksi, että ne eivät joutuisi väärin paikkoihin (esim. hiirten ruoaksi tai häpäistäväksi). Ylijääneitä ehtoollisaineita saatettiin antaa jumalanpalveluksen jälkeen viattomille lapsille nautittavaksi. Ehtoollisaineiden hävittämisessä nähtiin myös vahvoja ana-

Varhaisessa kirkossa konsekroituhin ehtoollisaineisiin liittyi paljon mielenkiintoisia uskomuksia sekä myös mystisiä tapahtumia. Yksittäisten outojen ja mystisten tapahtumien lisäksi ehtoollisaineiden jälkikäsitteilyyn liitettiin mielenkiintoisia teologisia näkökulmia sekä käytänteitä.

logioita Pentateukin eläinuhrien hävittämiseen. Sen vuoksi ylijääneitä ehtoollisaineita saatettiin myös polttaa (etenkin idässä) tai ne nautittiin viimeistään kolmantena päivänä messun jälkeen. Varhaisen kirkon moninaiset tavat ja myyttiset kertomukset osoittavat sen, että usko ehtoollisaineiden pyhyyteen myös varsinaisen messun ulkopuolella oli vahva.

Myöhäiskeskiajalla suhtautuminen ehtoollisaineisiin meni kuitenkin etenkin Saksan alueella äärimmäisyyteen. Monstranssien ja sakramenttitalojen käyttö oli yleistä sekä kaikenlaiset adoratiiviset piir-

teet (esim. *Corpus Christi* -juhla). Toisin kuin varhaisessa kirkossa konsekroituja ehtoollisaineita alettiin yleisesti käyttää kirkossa myös muihin tarkoituksiin kuin nauttimiseen erilaisissa tilanteissa. Siksi ei olekaan yllättävää, että nimenomaan Saksassa uskonpuhdistuksen myötä varhaiset (samoin kuin myös nykyiset) luterilaiset korostivat, että ehtoollisaineet on tarkoitettu vain niiden nauttimista varten. Myös uusittu jumalanpalvelusopas palaa tässä suhteessa vanhakirkollisille juurilleen – samoin kuin ohjeistaessaan ehtoollisaineiden huolellisesta hävittämisestä. ✕

Paljonko palkkaa on tarpeeksi? Milloin kesätyöntekijällä on vapaapäivä? Lasketaanko leirillä työtunteja? Olenko minä virkasuhteessa vai työsuhteessa? Kesään on vielä kuukausia, mutta kesätyöasiat ovat ajankohtaisia jo nyt. Omasta työpaikasta neuvotellessa on hyvä olla perillä kesätyöntekijöitä koskevista oikeuksista. Kesätyöntekijän pikkujättiläinen 2017 tarjoaa jälleen pikakurssin perusasioihin.

Seurakunnat ha-
kevat kesätyön-
tekijöitä hyvin
erilaisiin tehtä-
viin. Kirkolli-
sissa lehdissä,
rekrytointi-
sivuilla ja ainejärjestöjen kautta et-
siskellään kirkkomusiikin ja teo-
logian opiskelijoita kesäavuksi,
auttamaan leirirumban pyörittämi-
sessä ja paikkaamaan työntekijä-
vajausta kesälomien aikana. Kesä-
työntekijän asema seurakunnassa
vaihtelee sovittujen tehtävien mu-
kaan: joku palkataan pelkästään
yhtä leiriä tekemään, toinen hyppää

mukaan rippikouluprosessiin jo kevään aikana, kolmas saa töitä kaikille kesäkuukausille. Jokaisen kesätyöntekijän on hyvä olla perillä työsuhteen perusasioista.

Sopimukset kunnossa

Kaikkia kirkon töissä olevia kirkollisen alan opiskelijoita koskee Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus KirVESTES. Tämä sopimus sisältää kaikki työnantajaa ja työntekijää koskevat perussopimukset aina palkkauksesta päivärahoihin ja vapaapäiviin. Sopimusteksti löytyy kokonaisuudessaan Kirkon työmarkkinalaitoksen kotisivuilta, osoitteesta <http://sakasti.evl.fi/kohdasta/Palvelussuhde> -> Sopimukset. Oman työnantajan kanssa kannattaa aina tehdä kirjallinen työ-sopimus, josta käy ilmi työsuhteen kesto, palkka, pääasiallinen työpaikka sekä työaika. Työsopimuksesta täytyy selvittää se, millaisiin tehtäviin sinut on palkattu. Sopimuksessa tulee näkyä myös, että työntekijään sovellettava työehtosopimus on Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus. Jos työnantaja on joku muu kuin seurakunta, esimerkiksi järjestö tai urheiluopisto, saatetaan työsuhteessa noudattaa myös muuta työehtosopimusta kuin KirVESTES:ä.

Ellei työnantajasi ehdota kirjallisen työsuhteen tekemistä, ota itse asia rohkeasti puheeksi. Suullisen sopimuksen varaan ei kannata jättäytyä. Kirjallinen työsuhteen takaa, että työsuhteen pelisäännöt ovat selvät molemmille osapuolille. Hoida työsuhteen asiat kuntoon jo ennen työsuhteen alkua – mahdollisten ongelmien selvittäminen voi olla jälkikäteen hankalaa. Mikäli jokin asia solmittavassa työsuhteen epäilyttää, niin ole rohkeasti liittoosi yhteydessä.

SUULLISEN TYÖSUHTUMUKSEN VARAAN EI KANNATA JÄTTÄYTYÄ.

Paljonko palkkaa?

Työsuhteeseen otetun teologian- ja kanttoriopiskelijan kuukausipalkan tulee olla haarukassa 1 160,04 – 1 787,66 euroa. Määräaikaisen virkasuhteen palkkaus sen sijaan on määriteltävä palkkausjärjestelmän tehtävän vaativuuden arvioinnin mukaan.

Opiskelijoiden palkkaa ei ole sidottu opiskeluvuosien tai opintopisteiden määrään, mutta palkasta neuvoteltaessa täytyy ottaa huomioon sovittujen työtehtävien laatu ja laajuus sekä opiskelijan aiempi työkokemus ja hänen opintojensa määrä. Opintojen loppuvaiheessa olevan tai tutkintovaatimuksiin liittyvän harjoittelun suorittaneen opiskelijan palkkaa ei tule määrittellä palkka- ja alarajan alapäästä. Oma ryhmänsä ovat ne, joilla on jo oman alansa virkaan pätevyttävä tutkinto. Heidän palkkaansa tarkastellaan suhteessa tehtävän vaativuuteen. Erityisesti kirkkomusiikin opiskelijat saattavat hoitaa seurakunnissa myös kanttorien sijaisuuksia. Sijaiseksi palkattavan henkilön palkan tulee olla kausityöntekijän palkkaa parempi: sijaisen palkka määritellään tehtäväkohtaisesti peruspalkasta käsin.

Mikäli olet menossa seurakuntaan töihin kuukautta lyhemmäksi

jaksoksi, esimerkiksi vain yhdelle leirille, palkkasi voidaan silti määrittellä kuukausipalkan perusteella.

Jos kuljet virkamatkoja omalla autollasi, sinulla on oikeus saada kilometrikorvausta. Kysy kuitenkin kirkkoherralta, millainen käytäntö seurakunnassa on. Kilometrikorvauksia ei makseta työmatkasta, jonka ajelet kotoa töihin, vaan vasta työsuhteen määrittelystä työpaikasta käsin suoritettua matkasta. Kilometrikorvauksista täytetään aina erillinen lomake, josta ilmenee matkan pituus ja sen tarkoitus. Kilometrikorvaus vuonna 2017 on 41 senttiä.

Työaika vai ei?

Opiskelijoiden keskuudessa elää sitkeänä käsitys, että hengellisen työn kesätyöntekijät eivät noudata työaikaa. Kirkon virka- ja työehtosopimuksessa korostetaan kuitenkin, että työajattomia työntekijöitä ovat vain hengellistä työtä tekevät **viranhaltijat**, esimerkiksi papit ja kanttorit. Vastaavaa työtä tekevät **työsopimussuhteiset** työntekijät ovat työaikamääräysten piirissä. Tällaisia työntekijöitä ovat esimerkiksi lastenohjaajat, lähetys- ja pyhäkoulusihteerit sekä kirkollisten alojen kesätyöntekijät. Näillä työntekijöillä on siis työaika, joka on luon-

nollisesti voimassa myös leirien aikana.

Kesätyöntekijöitä palkataan tällä hetkellä seurakuntiin kahdenlaisiin palvelussuhteisiin: työsuhteisiin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin. Suurin käytännön ero näiden kahden välillä on juuri työajan seurannassa. Kesätyöntekijän ollessa määräaikaisessa virkasuhteessa seurantaa ei tarvitse tehdä. Lisäksi eroa on palkan määräytymisessä; virkasuhteisen palkka määritellään tehtävän vaativuuden mukaan, työsopimus-suhteisen palkka määräytyy edellä mainitusta KirVESTES:n liitteessä 5 mainitusta palkkahaarukasta. Liitettä viisi ei siis voida käyttää virkasuhteisiin työntekijöihin. Työsuhteessa oleville työntekijöille kuuluu myös maksaa mahdolliset yö-, aatto- ja sunnuntaityökorvaukset sekä lisä- ja ylityökorvaukset. Kesätyöntekijän leiripäivärahoihin tai lomapäiviin palvelussuhteen lajilla ei ole vaikutusta.

Töissä ja vapaalla

Työajassa olevilla yleinen säännöllinen työaika on 38 tuntia ja 45 minuuttia viikossa eli 7 tuntia ja 45 minuuttia päivässä. Tähän sisältyy kilpailukyky sopimuksessa sovitettu työajan lisäys. Työmatkoja asunnosta työpaikalle ei lasketa työajaksi, mutta jos joudut työpäivän aikana siirtymään työpisteestä toiseen, nämä matka-ajat ovat osa työaikaasi. Lähimmän esimiehen kanssa kannattaa sopia siitä, kuinka paljon työaika voit käyttää esimerkiksi rippikoulutuntien ja muiden työhösi kuuluvien tilanteiden valmisteluun.

Kesätyöntekijälle kuuluu kaksi vapaapäivää viikossa. Jos vapaapäivät jäävät leirin alle, ne siirtyvät pidettäväksi myöhemmin.

Jokainen kesätyöntekijä on oikeutettu sopimuksen mukaiseen vuosilomaan. Ensimmäiseltä kah-

delta täydeltä työkuukaudelta lomapäiviä kertyy kaksi kuukaudessa, kolmannelta kuukaudelta yksi. Täydeksi työkuukaudeksi lasketaan kuukausi, jossa on yli 14 työpäivää. Loman ajankohdasta kannattaa keskustella työnantajan kanssa. Mikäli et ehdi pitää lomapäiviäsi, ne on mahdollista korvata rahana. Tästä kannattaa kuitenkin aina sopia etukäteen.

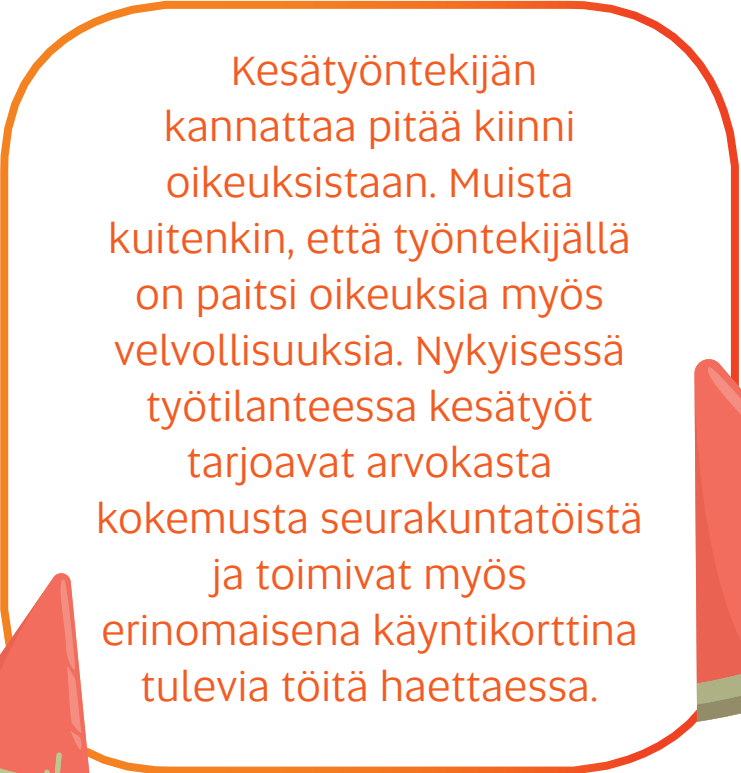
Työaika leirillä

Useimmiten kesätyöntekijöiden tehtäviin kuuluu olennaisena osana leirityö. Työsuhteisilla työntekijöillä työaika noudatetaan leirillä siinä missä muutenkin. Työaika tulee seurata myös leirillä, tässä auttaa myös etukäteen laadittu tunti- lista leirille. Työsuhteessa oleville kesätyöntekijöille kuuluu korvata myös mahdolliset leirin aikana kertyneet ylityötunnit joko rahana tai vapaana. Korvauksen suuruus mää-

räytyy tunti tunnista -periaatteella, eli yhdestä ylityötunnista työntekijä saa joko yhden tunnin vapaata tai tunnin palkkaa vastaavan rahallisen korvauksen.

Leirityöaika koskevan momentin noudattaminen vaatii käytännössä sitä, että leirien aikataulua suunnitellaan etukäteen myös työntekijäresurssien näkökulmasta. Työ- ja vapaa-aikoja suunnittelemalla ja jakamalla pystytään takaamaan kaikkien työntekijöiden riittävä lepo leirin aikana – kukaan ei jaksakaan eikä voi tehdä töitä 24 tuntia vuorokaudessa, ei edes leirillä.

Leirillä työaika voidaan haluttaessa pilkkoa niin, että työajan välissä on vapaa-aikaa – esimerkiksi toisen opettajan tuntien aikana tai leiriläisten vapaa-aikana. Tällöin työntekijä voi olla leirin käytössä taukojaan lukuun ottamatta aamusta iltaan. Työajan suunnittelun tulee aina lähteä kunkin leirin tar-

Kesätyöntekijän kannattaa pitää kiinni oikeuksistaan. Muista kuitenkin, että työntekijällä on paitsi oikeuksia myös velvollisuuksia. Nykyisessä työtilanteessa kesätyöt tarjoavat arvokasta kokemusta seurakuntatöistä ja toimivat myös erinomaisena käyntikorttina tulevia töitä haettaessa.

peista ja suunnittelun lähtökohtana on hyvä käyttää leirin ohjelmaa.

Leirielämää

Moni kesätyöntekijä viettää ison osa kesäkuukausista leirillä, ja leirityöstä työntekijän kuuluu saada tietyt korvaukset: leiripäivärahaa sekä virkasuhteisten leirityöaikahyvitystä.

Leiripäivärahaa maksetaan jokaiselta yhtäjaksoiselta leirivuorokaudelta (kokopäiväraha = 41 euroa/vrk). Leirivuorokauden lasketaan alkavan, kun työntekijä lähtee kotoaan tai työpaikaltaan ja päättyvän, kun hän palaa sinne. Jos reissaat esimerkiksi vaellusriparille Lappiin, matkat lasketaan mukaan leiriaikaan. Mikäli leiriin tai retkeen kuuluu seurakunnan kustantama ruokailu, päivärahasta vähennetään laitosruokailun verotusarvoa vastaava summa, joka on 4,80 euroa/lämmin ateria. Mikäli ruokailuun kuuluu leiriläisten ruokailun valvontaa, tulisi summana käyttää valvotun laitosruuan verotusarvoa 3,84 euroa.

Leiripäivärahan saaminen riippuu siitä, missä työpaikkasi on. Mikäli työpaikaksesi on työsopimuksessa merkitty seurakunnan leirikeskus, jossa leirit pidetään, et ole oikeutettu leiripäivärahaan. Työpaikan ei pitäisi olla leirikeskus – varsinkaan silloin, jos työhösi kuuluu muutakin kuin pelkkiä leirejä. Leirikeskuksen pitäisi myös sijaita yli 5 kilometrin päässä virkapaikasta.

Leirien vastuukysymyksistä on hyvä muistaa, että kesätyöntekijä ei voi olla leirin turvallisuusvastuussa. Mikäli hänet kuitenkin määrätään tällaiseen vastuuseen, siirtyy oikeudellinen vastuu kesätyöntekijän esimiehelle eli kirkkoherralle.

Kannattaako työttömyyskassan jäsenyys?

Kesätoita tekevä opiskelija voi halutessaan liittyä työttömyyskassan

TYÖPAIKOILLA TOIMIVAT LUOTTAMUSMIEHET OVAT MYÖS KESÄTYÖNTEKIJÖIDEN KÄYTETTÄVISSÄ.

jäseneksi ja kerryttää näin kesätöillään työssäoloa. Kassan jäsenyys kannattaa, jos valmistuttuaan sattuukin jäämään työttömäksi: kun työssäoloehto täyttyy, vastavalmistunut maisterikin on oikeutettu ansiosidonnaiseen päivärahaan. Työssäoloehdon täyttymiseen lasketaan mukaan myös muut kuin kirkon töissä tehdyt työt.

Kanttori-urkuliiton tai Pappisliiton ilmainen opiskelijajäsenyys ei sisällä työttömyyskassan jäsenyyttä, joka on aina maksullinen. Jäsenmaksu on 9 euroa/kk eli 108 euroa kuluvana vuonna. Nykyisen taloustilanteen vallitessa työttömyyskassan jäsenmaksu kannattaa usein kuitenkin maksaa. Jos olet kiinnostunut työttömyyskassan jäsenyydestä, ota yhteyttä AKIn toimistoon!

Kysy ja keskustele rohkeasti!

Kesätyöntekijän kannattaa pitää kiinni oikeuksistaan. Muista kuitenkin, että työntekijällä on paitsi oikeuksia myös velvollisuuksia. Hoida sinulle annetut tehtävät huolella ja noudata esimieheltä saamiasi ohjeita. Nykyisessä työtilanteessa kesätyöt tarjoavat arvokasta kokemusta seurakuntatöistä ja toimivat myös erinomaisena käyntikorttina tulevia töitä haettaessa. Töihin kannattaa siis suhtautua riittävällä vakavuudella. Muista, että seurakunnan silmissä edustat

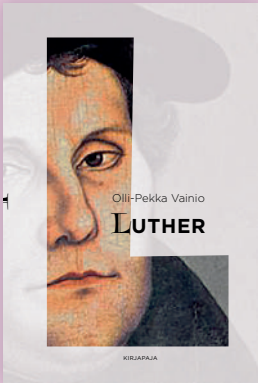
myös kaikkia oman alasi opiskelijoita.

Kaikista mieltä painavista asioista kannattaa kysyä ja keskustella. Jokaisella työpaikalla on omat käytäntönsä, joiden tunteminen helpottaa työntekoa huomattavasti. Monet asiat ovat myös sellaisia, joista täytyy itse sopia oman esimiehen kanssa. Näitä ovat esimerkiksi kesätyöntekijän työtehtävät, osallistuminen rippikoulun ennakkotapaamisiin ennen varsinaisen työjakson alkamista, opetustehtävien jakaminen rippikoulussa ja monet muut asiat, joista ei ole olemassa virallisia sopimuksia. Kannattaa siis olla aktiivinen jo ennen työsuhteen alkamista, niin välttyä ikäviltä yllätyksiltä. Seurakunnan luottamusmieheltä tai liitostasi voit aina kysyä, mikäli jokin asia epäilyttää.

Työterveyshuolto on palvelu, joka ei automaattisesti kuulu lyhyessä työsuhteessa oleville työntekijöille. Oman esimiehen kanssa kannattaa keskustella myös siitä, kuinka toimit, jos satut sairastumaan kesken kesätöiden.

Jos kaipaat lisätietoa kesätöihin liittyvistä asioista, ota rohkeasti yhteyttä. Yhteystietomme löytyvät tämän lehden viimeiseltä aukeamalta. Myös työpaikoilla toimivat luottamusmiehet ovat kesätyöntekijöiden käytettävissä.

Onnea työnhakuun ja työn iloa kesääsi! ✕

Olli-Pekka Vainio

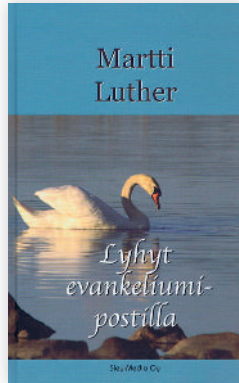
Luther

Lutherin ajattelu on vaikuttanut Euroopan henkiseen ilmapiiriin enemmän kuin moni osaa ajatella. Teos esittelee tiiviisti ja uusimpaan tutkimukseen nojaten uskonpuhdistaja Martti Lutherin elämänvaiheet, keskeisimmät opetukset sekä reformaation myöhemmät vaikutukset länsimaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan.

24,90 (27,90)

24⁹⁰

Martti Luther

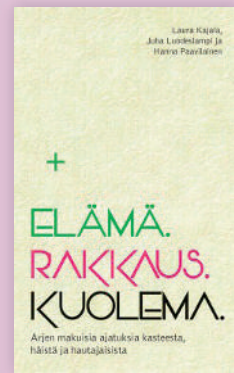
Lyhyt evankeliumipostilla

Lutherin selitykset kirkkovuoden evankeliumiteksteihin. Yhä uudelleen hän tarttui kynäänsä vakuuttaakseen lukijoille, että pelastus on todellakin tarjolla yksin uskosta, yksin armosta ja yksin Kristuksen tähden.

23,90

SLEY-MEDIA

23⁹⁰

Laura Kajala, Juha Luodeslampi, Hanna Paavilainen

Elämä. Rakkaus. Kuolema.

– Arjen makuisia ajatuksia kasteesta, häistä ja hautajaisista

Ajatuksia, tekstejä ja huomioita, joiden avulla voi sanoittaa tuttuja tilanteita uudella tavalla. Mukana on sekä kokonaisia tekstejä että lyhyitä ajatelmia, joita voi soveltaa eteenpäin.

25,10 (27,90)

25¹⁰

Petri Luomanen, Niko Huttunen, Kalevi Virtanen (toim.)

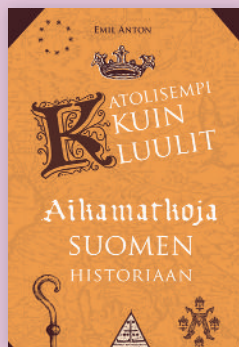
Sisäänkäyntejä Raamattuun

Kirjan punainen lanka on näkemys kristinuskosta teltana, jossa kokonaisuuden muodostavat teltan neljä kulmaa: etiikka, kertomukset, rituaalit ja oppi. Raamattu sekä yhdistää että erottaa ihmisiä. Miten kristityn ja kirkon identiteetti muodostuu? Vievätkö erilaiset tiet kuitenkin lopulta samaan suuntaan, saman teltan suojaan?

28,90 (34,90)

28⁹⁰

Emil Anton

Katolisempi kuin luulit

– Aikamatkoja Suomen historiaan

Suomen kirjoitettu historia alkaa Köyliönjärven pyhimystarinasta, jonka jälkeen maamme oli katolinen kokonaisten vuosisatojen ajan. Eikä katolinen vaikutus kadonnut reformaation jälkeenkään, vaan se on kulkenut Suomen ja suomalaisuuden rinnalla yllättävinkin tavoin vuosisadasta toiseen.

22,30 (27,90)

22³⁰

TUTUSTU REFORMAATION
MERKKIVUODEN TUOTTEISIIN
WWW.SACRUM.FI

MUISTOJA NIILTÄ AJOILTA

JANI MÄKITALO
TEOLOGIAN KANDIDAATTI,
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Sain olla viime vuonna opiskelijaedustajana AKIn ja Pappisliiton hallituksissa. Vuoden aikana näin ja koin verrattain paljon uusia puolia ammatti-liitto- sekä edunvalvontarintamalla. Tärkeänä puolena edustajuudessa oli myös tuoda AKIn ja Pappisliiton linjaukset, päätökset ja kuulumiset Pappisliiton opiskelijatoimikunnalle, josta ne vielä jatkoivat matkaansa teologian opiskelijoille ympäri Suomea.

Viime vuodelle osui jonkin verran enemmän suuremmassa viite-

kehyksessä merkittäviä tapahtumia kuin keskiverto vuodelle. Vuoden aikana pohdittiin esimerkiksi sitä, miten Suomen kilpailukykyä saataisiin parannettua ja muun muassa sitä, miten työajattomaan työhön lisättäisiin vuodessa 24 tuntia. AKIn ja perusliittojen pätevien edunvalvojien ammattitaitoisessa ja solidaarisessa hengessä näissäkin asioissa päästiin helposti sopuun.

Mielenkiintoista kehitystä myös opiskelijoiden kannalta on mahdollinen niin kutsutun uuden liiton perustaminen. Yhteiskunnallisesti suuntautuneille generalistiteologeille tarjotaan mahdollisuus tulla AKI-yhteisön siipien suojaan. Enää ei välttämättä tarvitse kavahtaa niissä olevaa pappis-etuliitettä.

Vuoden aikana pääsin siis näkemään asioita ja toimintaa, joita moni opiskelija tai usea muukaan ei pääse näkemään. En sano tätä niinkään ylemmyydetunnosta, vaan siitä näkökulmasta, että nyt tiedän minkälaista työtä ja millaisella intensiteetillä sitä AKI:ssa ja sen perusliitoissa tehdään päivittäin ja kuukausittain yhteisten asioiden hyväksi.

Erityisesti monelle opiskelijalle liitto saattaa tuntua kaukaiselta instituutiolta, mutta avoimuuden ja läpinäkyvyyden – ja mahdollisesti uusien ajatusten ja näkökulmien – tähden liitto on ottanut mukaansa opiskelijoita hallitustyöskentelyyn. Itse näin, että myös mahdollisille kirkon ja yhteiskunnan tulevaisuuden tekijöille on hyvä olla paikka erinäisissä päättävissä elimissä, kuten hallituksissa ja valtuustoissa.

Mielestäni eräänä tärkeänä seikkana on myös verkostoituminen ja sen kautta tapahtuva ajatustenvaihto uusien ja vanhojen tekijöiden kesken. Tuttuja henkilöitä näkyy niin alttarin kuin urkujen takana sekä vaikkapa toimistoissa. Ajatus-tenvaihto jatkuu mahdollisesti siis myös tulevaisuudessa.

Viime vuoden aikana minulle tulivat tutuksi myös Joensuusta maanantaisin kello 5.28 lähtevät Pendolino-junat, joten kulunut vuosi karaisi ja kasvatti minua tälläkin tavoin ihmisenä. Opiskelijaedustajana oleminen oli kuitenkin viisautta. ✕

Yhteiskunnallisesti
suuntautuneille teologeille
tarjotaan mahdollisuus tulla
AKI-yhteisön siipien suojaan.

JOS METSÄÄN HALUAT MENNÄ, TAKUULLA YLLÄTYT

- TURVAPAIKANHAKIJAT METSÄTÖISSÄ VIHDISSÄ

PEKKA VALKEAPÄÄ
KIRKKOHERRA, VIHDIIN
SEURAKUNTA

Vihdin kirkkoherra käynnisti metsäprojektin seurakunnan leirikeskukseen majoitetuille turvapaikanhakijoille joulukuussa 2015. Ajatuksena oli opettaa turvapaikanhakijamiehiä raivaussahan käyttöön ja raivaamaan leirikeskuksen ympäristön metsiä ajankuluksi ja pieneksi tulonlähteeksi.

Pakolaiskriisin kärjistyminen alkusyksystä 2015 sysäsi liikkeelle moninaisen auttamistyön turvapaikanhakijoiden keskuudessa.

Kirkkoja ja seurakuntien leirikeskuksia otettiin monella paikkakunnalla hätämajoituskäyttöön. Kirkon työntekijät vierailivat vastaanotto-keskuksissa ja loivat monenlaisia aktiviteetteja turvapaikanhakijoille. Kaikki tämä oli seurakunnan ja kirkon olemukseen kuuluvan diakonian laittamista käytäntöön. Turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta ja kotouttamisesta suomalaiseen yhteiskuntaan tuli vuosien 2015-2016 suurin yksittäinen auttamisprojekti, johon kirkon diakonia osallistui hyvin aktiivisesti ja moni-ilmeisesti.

Vihtiin perustettiin ainut täysverinen seurakunnan ylläpitämä vastaanottokeskus syksyllä 2015

Vihdin seurakunta perusti 22.9.2015 vastaanottokeskuksen Riuttarantaan, seurakunnan leirikeskuksesta tuli "Toivon keskus"

seitsemän kuukauden ajaksi. Vastaanottokeskuksesta muodostui 110 turvapaikanhakijan, lapsiperheen, koti, jonka asukkaat kokivat, että heitä kohdellaan inhimillisesti pyrkien mahdollisimman hyvään kotoutumiseen kielen oppimisen, suomalaiseen yhteisöön sosiaalistumisen ja työnteon kautta.

Metsäprojekti tylsistymistä vastaan ja pieneksi tulonlähteeksi

Vihdin seurakunnan kirkkoherra on vapaa-ajallaan aktiivinen metsäalan toimija omissa metsissään Vihdissä. Kirkkoherran päässä syntyi idea metsäprojektista turvapaikanhakijoille.

Vihdin kirkkoherra käynnisti joulukuun alussa metsäprojektin turvapaikanhakijoille. Seurakunta osti kolmet metsänraivausvarusteet. Ajatuksena oli opettaa turvapaikanhakijamiehiä raivaussahan käyttöön ja raivaamaan leirikeskuksen ympäristön metsiä ajankuluksi ja vähän myös tulonlähteeksi. Yllätys oli melkoinen, kun vastaanottokeskuk-

sen naiset halusivat tulla projektiin innolla mukaan. Lopulta lähes neljäkymmentä turvapaikanhakijaa, suurin osa aikuisista, oli mukana metsäprojektissa.

Tehokasta toimintaa seurakunnan metsissä

Ensi vaiheessa metsäprojektiin ilmoittautuneille opetettiin raivaussahan käyttöä, huoltoa ja turvallisuusseikkoja. Opettajina toimivat kirkkoherra ja metsänhoitoyhdistyksen metsuri. Kahden viikon kurssin jälkeen osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään ja kullekin ryhmälle valittiin johtaja, joka oli vastuussa työntekijöiden turvallisuudesta, sahan huollosta ja työtuntien kirjaamisesta. Projektin alkuvalmisteluihin kuului yhteydenotto verottajaan. Metsänraivaajat olivat tässä projektissa Vihdin seurakunnan työntekijöitä, joille seurakunta maksoi seitsemän euron tuntipalkkaa. Turvapaikanhakijat saivat tienata 182 euroa kuukaudesta menettämättä vastaanottorahaa, muutoin työoikeus kuului heille

kolmen kuukauden Suomessa oleskelun jälkeen. Metsäprojekti käynnistyi heti, kun työnteko Suomessa oli mahdollista. Projekti työllisti palkanmaksuineen aika lailla seurakunnan taloustoimistoa, joka oli muutoinkin tiukoilla vastaanottokeskuksen rahaliikenteen hoidossa.

Mutta itse metsäprojekti, se koitui turvapaikanhakijoiden siunaukseksi. He saivat kokea olonsa tarpeelliseksi ja nivoutuivat porukkana yhteen. Päiväohjelmaan tuli kaivatua ryhtiä, kun työryhmät vuorolleen suuntasivat Metsänhoitoyhdistyksen katsomille metsälohkoille raivaamaan taimikoita tai projektin loppuvaiheen klapitalkoisiin. Jokainen euro muutoin vaatimattomaan turvapaikanhakijan peruskassaan tuntui sekin hyvältä. Työtä tehtiin aamu- ja iltapäivävuorossa neljän kuukauden ajan. Seurakuntakin hyötyi kaikesta tästä. Lähes 20 hehtaaria taimikoita raivattiin projektissa kasvavaan kuntoon.

Projekti oli ainutlaatuinen ja se palkittiin

Metsäprojekti turvapaikanhakijoiden keskuudessa sai paikallista huomiota. Se oli suurin yksittäinen työprojekti turvapaikanhakijoille Vihdissä. Mutta se oli myös valtakunnallisesti merkittävä, koska missään muualla koko Suomessa ei johdateltu tällä tavalla turvapaikanhakijoita tekemään metsätöitä. Metsäprojektista tehtiin aikanaan jutut metsäalan lehtiin ja projekti sai Suomen Metsäyhdistyksen kunniaplakaatin syksyn 2016 Metsäpäivien yhteydessä. Kirkollisena huomionosoituksena Vihdin seurakunnalle myönnettiin 19.1.2017 Espoon hiippakunnan "Yhdessä"-tunnustuspalkinto, jonka yhtenä myöntämisperusteena oli vastaanottokeskuksen ylläpitäminen. X

Metsäprojekti koitui turvapaikanhakijoiden siunaukseksi; he saivat kokea olonsa tarpeelliseksi ja nivoutuivat porukkana yhteen.

Vihdin seurakunnan kirkkoherra on vapaa-ajallaan aktiivinen metsäalan toimija omissa metsissään. Kirkkoherran päässä syntyi idea metsäprojektista turvapaikanhakijoille. Ajatuksena oli opettaa turvapaikanhakijamiehiä raivaussahan käyttöön ja raivaamaan leirikeskuksen ympäristön metsiä ajankuluksi ja vähän myös tulonlähteeksi. Yllätys oli melkoinen, kun vastaanottokeskuksen naiset halusivat tulla projektiin innolla mukaan. Lopulta lähes 40 turvapaikanhakijaa oli mukana projektissa.

Seurakunta ja isänmaallisuus

"Väärän nationalismin zombi nousee Euroopassa. Tuomitse se. Ylistä oikeaa nationalismia. Siihen kuuluu myös, että heikot ja muukalaiset kuuluvat kansakuntaan." Facebookissa ohjeistin näin itsenäisyyspäivän saarnaansa valmistellutta pappia.

TAPIO LAMPINEN
DOSENTTI, PASTORI, VAAJAKOSKI

Kesäkuun alussa vierailin Sloveniassa. Maan itsenäisyys, ensimmäinen sen historiassa, on kestänyt 25 vuotta. Pääkaupungin Ljubljanan vanhan osan pääkatu on nimetty uskonpuhdistaja **Primoz Trubarin** mukaan. Hän teki saman kuin Agricola Suomessa, perusti Slovenian kirjakielen. Vastauskonpuhdistus oli maassa raju. Toisella kadulla on maassa laatta, jossa kerrotaan, että siinä poltettiin protestanttien kirjat. Idea omasta kirjakielestä jäi elämään. Luterilaiset ovat maassa todella pieni vähemmistö, mutta nykyisessä kansakunnan rakentamisen vaiheessa Trubarin työ on tärkeä.

David Martin toteaa Suomesta kirjassaan *The Future of Christianity* (2011 s. 200) miten olemme onnistuneet yhdistämään kaksi maallistumisen muotoa: "On voimakas nationalismi, joka liittyy Suomen luterilaiseen kirkkoon ja jota pappisto on ahkerasti edistänyt, varsinkin Venäjän uhan aikoina. On myös erittäin sisäänpäin kääntynyt

muoto henkilökohtaista uskontoa, joka liittyy kirkkoon varsin nimellisesti tai joka on aktiivinen herätysliikkeissä."

Edellä olevat kolme ajatusta nousivat välittömästi mieleeni, kun aloin etsiä hahmoa sille, mitä Suomen 100-vuotisjuhlavuonna sanoisin otsikon "Seurakunta ja isänmaallisuus" alla.

Ensin on seurakunta

Martinille suomalainen herätysliikekristillisyys on yksi maallistumisen muoto. Tämän mukaisesti voi kärjistää, että kansallisvaltio ylläpitää seurakuntia ja niitä johtavat leipäpapit ja niiden jäsenet ovat tapakristittyjä.

Haluan uskoa, että nuorempi pappisto näkee seurakunnan toisin. Se koostuu uskovista, jotka osallistuvat aktiivisesti kirkon jumalanpalveluksiin ja niistä nousevaan toimintaan, erityisesti diakoniaan. Heillä on perusmyönteisyys kirkkoa kohtaan. Jäsenyys perustuu ajatteluun: olen kastettu, olen pelastettu. Yksi Martinin vaihtoehtoista on yhteisö,

joka perustuu uustestamentallisiin periaatteisiin väkivallattomuudesta, keskinäisestä rakkaudesta ja jopa varallisuuden jaosta.

Toiseksi on isänmaallisuus

Läntisellä kirkolla suomen kielien käyttäjänä on ollut merkittävä asema kansakunnan synnyssä. Uskonpuhdistus Agricolineen ja kansanopetuksineen oli tärkeä tässä kehityksessä.

Itsenäisen Suomen historiassa on nähtävissä kaksi isänmaallisuutta. Ensimmäinen vallitsi ennen toista maailmansotaa kansakunnan rakentamisen aikana. Se oli valkoisten isänmaallisuutta. Siinä oli mukana nationalistista uhoa. Seurakuntien tuli olla sen ylläpitämisessä keskeisessä roolissa. Vasemmistoa ei siihen otettu mukaan. Vasemmisto jopa vihasi sen rituaaleja ja tunteita. Papiston rooli sen ylläpitämisessä koettiin uskon kannalta kielteisenä.

Sodasta syntyi toisenlainen isänmaallisuus. Enää ei rakennettu uutta kansakuntaa vaan juhliittiin itsenäisyyden säilyttämistä. Sodasta, erityisesti talvisodasta, tuli myyttinen itsenäisyyshistoria. Syntyi myytti yhtenäisestä taistelusta ja torjuntavoitosta, joka oli sotavetaraanien ansiota. Itsenäisyyden sisältö on toinen maailmansota. Seurakunnille on ollut helppoa olla mukana tällaisen itsenäisyyden juhlinnassa. Mukana on voitu olla lankeamatta nationalismiin. Evanke-liumikirjaan lisättiin vuonna 1958 itsenäisyyspäivä. Näin siitä tuli virallisestikin kirkollisyhteiskunnallinen juhlapäivä.

Rinnastaessaan seurakunnan ja isänmaallisuuden otsikko kuvaa näiden välillä vallinnutta kiinteää

Kaksi aikaisempaa tarinaa on perustunut vastakkainasettelulle. Voisikohan uusi tarina perustua mukaanottamiselle?

yhteyttä. Onko yhteyden säilyminen mahdollista?

Tutkiessani yhteiskuntauskontoa (civil religion), vakiintunut, minusta virheellinen nimi on kansalaisuskonnollisuus, olen havainnut, että yhteisöä ylläpitävät rituaalit eivät juurikaan onnistu tehtävässään, ellei niiden toimittamisessa ole mukana uskonnollinen toimihenkilö. Suomessa tässä roolissa on perinteisesti ollut luterilaisen kirkon pappi.

Luodaanko uusi itsenäisyystarina?

Teologian ylioppilaille vuonna 2009 tekemäni kyselyn perusteella varsinkin miehet (74 %) näkevät Jumalan johdatusta maamme historiassa. Sen sijaan ajatus Suomen kansan erityissuhteesta Jumalan kanssa eli ajatus valitusta kansasta ei juurikaan saa kannatusta. Nuoriso on kasvanut ajattelemaan kansainvälisesti. Heille isänmaallisuus on ylpeyttä maasta, jossa asuu. Niinpä heille on tärkeää, että nykyiset ja tulevat suomalaiset voivat olla maastaan ylpeitä.

Seurakuntien tulevaisuuden kysymys on: miten uudelleen seurakuntakäsitykseen ja kansainvälisyyteen kasvaneet papit suhtautuvat kansakunnan yhtenäisyyttä ylläpitävään rooliinsa ja miten he onnistuvat sen toteuttamisessa. Onko heille mahdollista toistaa kertomusta Venäjän uhasta ja sotaveteraaneista sen torjujina sitten, kun heitä ei enää ole? Luodaanko heille uusi itsenäisyystarina?

Kaksi aikaisempaa tarinaa on perustunut vastakkainasettelulle: ensin isänmaalliset valkoiset - punaiset isänmaan pettäjät ja sitten Suomi-Neuvostoliitto. Voisikohan uusi perustua mukaanottamiselle? Olisinkohan löytänyt siihen aineksia alussa olleessa vihjeessäni Facebook-kaverilleni? ✕

Toive talvivirrestä toteutui lisävihkon virressä

*”Talven valon saamme
lumen myötä” (911)*

”Talvea myönteisesti käsitteleviä virsiä ja hengellisiä lauluja on ollut suomalaisessa hengellisessä perinteessä varsin vähän, ja siksi talvivirttä on toivottu paljon. Lisävihkotyön teksti- ja säveltäjäseminaarin työn tuloksena valmistunut virsi vastaa tähän tarpeeseen ja toivottavasti rohkaisee sanoittajia ja säveltäjiä tekemään uusia talvivirsiä. Lennokas melodia tukee tekstin myönteistä sävyä ja tuo myös uusi värejä virsien sävelmaailmaan.” (Virsikirjan lisävihkon perustelut. Kirkkohallituksen esitys 13/2014 kirkolliskokoukselle)

JAANA MARJANEN
LÄÄNINROVASTI, KIRKKOHERRA PUJON SEURAKUNTA

Meljä vuotta sitten
Cruxissa ilmestyi **Panu**
Pihkalan ansiokas
artikkeli Talvivirren
puolustuspuhe

(1/2013). Pihkala analysoi syvällisesti talven merkitystä luomisen teologiassa ja kristillisessä uskossa ja esitti, että seuraavaan virsikirjaan on saatava lisää talvivirsiä. ”Emme tavoita kristillisen uskon koko laajuutta ja syvyyttä, jos emme kohta talvea ja pimeyttä ja osaa myös arvostaa niitä, vähintäänkin fyysisinä ilmiöinä. Sähkyvistä hangista iloitseminen kuuluu sekini kristinuskoon”, Pihkala kirjoittaa.

Hän kaipasi sellaisia virsiä, joissa talvesta ei kerrota vain

*Hyvä
virsisävelmä
ilmentää virren
sisältöä, innostaa
laulamaan ja
hoitaa myös
ääntä.*

synnin ja kuoleman vertauskuvana vaan kuvattaisiin sitä Jumalan tahdon mukaisena, itsessään kauniina vuodenaikana.

Pihkalan kirjoitus osui sopivaan ajankohtaan lisävihkon valmistelutyössä. Lisävihkoonkin oli toivottu talvivirttä, koska niitä on varsinaisessa virsikirjassa vain yksi **Niilo Rauhala** ”*Maa hohtaa lumivaipassansa*” (576). Työryhmä järjesti tekstin- ja laulutekijöiden seminaarin huhtikuussa 2013. Siellä vetosimme myös tähän artikkeliin ja haastoimme tekstintekijöitä kirjoittamaan uusia talvivirsiä.

Tähän haasteeseen tarttui eläkkeellä oleva pappi ja runoilija **Leena Ravantti** Espoosta. Vuonna 2014 Ravantin tekstin sai sävellettä-

väkseen eläkkeellä oleva kanttori ja kirkkomusiikin kouluttaja **Tuomo Nikkola**, joka on työskennellyt Oulun seudulla.

Talven ilot virren sisällöksi

Ravanti kertoo, että hän halusi virsirunossaan hehkutella talven ainutlaatuisen hienoja puolia, jotta ymmärtäisimme, millainen Jumalan lahja se on meille pohjoisen asukkailla. Hänestä oli myös hauska kokeilla rajoja: ”Mistä kaikista talven iloihin kuuluvista asioista voisi virressä laulaa, voisiko jopa hiihtämisen tai metsätiellä juoksemisen istuttaa veisaajan huulille? Sain nähdä, että voi.”

Virren säkeistöt ovat ihmettelyä Jumalan luomisvoiman edessä. Jo ensimmäisessä säkeistössä on läsnä

*Virren säkeistöt
ovat ihmettelyä
Jumalan
luomisvoiman
edessä.*

se valo, joka heijastuu valkoisesta lumesta. Toinen säkeistö on paitsi talven realistista kuvausta myös hengellistä julistusta: hanki on kuin Jumalan lahjoittama armo. Se peittää synnin ja elämän tuomat roskat.

Viimeistään kolmas ja neljäs säkeistö siirtävät laulajan keskelle talvista luontoa ammentamaan voi-

maa ja virkistystä elämään. Viides säkeistö muistuttaa levosta, jota niin ihminen kuin koko muu luomakunta pienintä eläjää myöten tarvitsee. Se rohkaisee antamaan aikaa hiljaisuudelle ja luomakunnan kuuntelemiselle. Sitä kautta silmät avautuvat kuudenteen säkeistöön sisältyvälle lapsen ihmettelylle.

Virressä soivaa Luojan ylistystä ja hengellistä ulottuvuutta Ravantti kuvaa näin: ”Talvesta riemuitseva mieli kääntyi luontevasti myös kiittämään Jumalaa, kaiken hyvän antajaa, ja näkemään luonnon tapahtumissakin hänen armonsa ja rakkautensa merkkejä.”

Raikkaaseen runoon lennokas sävelmä

Nikkola ihastui Ravantin talvivirren raikkauteen, lennokkuuteen ja myönteiseen viestiin. ”Sitä samaa halusin ilmentää sävelmällä ja valitsin valoisan sävellajin. Koetin hyödyntää tekstistä nousevia rytmisiä keinoja. Esimerkiksi säkeitten alkujen pisteelliset nuotit ja sävelmän kaarros tukevat lennokkuutta ja lapsen ilon ihmettä”, Nikkola kertoo.

Nikkolan mielestä hyvä virsisävelmä ilmentää virren sisältöä, innostaa laulamaan ja hoitaa myös ääntä. ”Se saisi mielellään olla sen verran selkeä, että laulaja pystyisi keskittymään sisältöön eikä hänen tarvitsisi tuskailla liian vaativan sävelmän kanssa.”

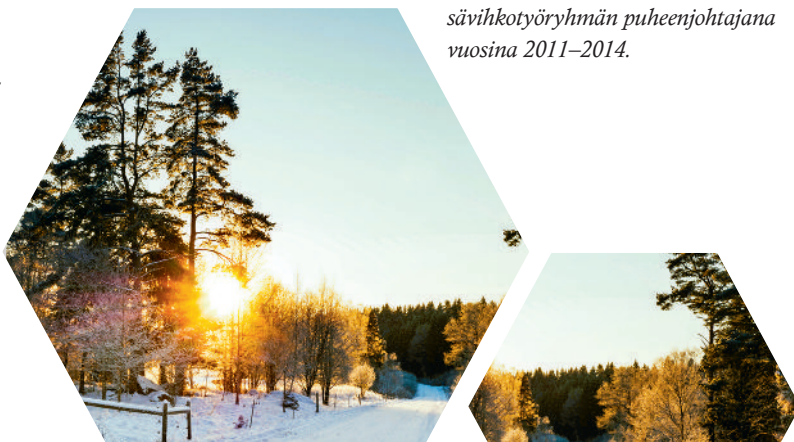
Ravantti kirjoitti virren **Ahti Kuorikosken** ”*Kaikki ilon lähteet puhkeavat*” (51) sävelmään. Hänen on usein tapana virttä tai laulua kirjoittaessaan valita jokin valmis melodia, johon tekstin voi sovittaa. On myös innostavaa kokeilla, miltä teksti laulettuna kuulostaa. Silloin voi itsekin kuulla, miten virsiruno soi. Siksi oli hauska yllätys, kun lisäviikkotyöryhmä kysyi häneltä, voiko virren vaihtoehtoiseksi sävelmäksi laittaa juuri virren 51. Ravantti toivoo kuitenkin, että Nikkolan sävelmä otettaisiin seurakunnissa käyttöön ja tehtäisiin tuuksi. Sen voi säestää sekä uruilla että erilaisin soitinkokoonpanoin.

Virsi sopii mainiosti talvikauden pääjumalanpalveluksiin alku- tai loppuvirreksi. Jos se valitaan alkuvirreksi, toisesta säkeistöstä saa sisältöä rippikehotukseen.

Erityisen käyttökelpoinen virsi on esimerkiksi Yhteisvastuun ulkoi-lutapahtumissa, hiljaisuuden retriiteissä, seurakuntien leireillä, hiihtokeskusten hartauksissa ja koulujen päivänavauksissa.

Sitä voidaan laulaa kaikkialla, missä iloitaan talven valosta, armahdusta kuuluttavasta lumesta, hiihtämisestä, jään ja lumen alla leppävistä pikku luoduista ja Jumalan luomistyön ihmettelystä. Tällä modernilla, kaikenikäisten laulettavaksi sopivalla virrellä on oma paikkansa Niilo Rauhalan tutun virren 576 rinnalla.

Kirjoittaja toimi suomenkielisen lisäviikkotyöryhmän puheenjohtajana vuosina 2011–2014.

Pieni virsimediaatio pienryhmien ja leirien aamu- tai iltarukoukseksi

- Aloitus tilanteeseen sopivista jakeista, jotka valitaan Jumalan puheesta Jobille, Job 38.
- Virttä lauletaan säkeistö kerrallaan.
- Säkeistöjen väliin jätetään aikaa hiljaiselle rukoukselle.
- Hiljainen rukous voidaan päättää ennen seuraavaa säkeistöä Luojan ylistyksen psalmista 104 valittuihin, tilanteeseen sopiviin jakeisiin.
- Seinälle heijastetaan tai lattialle asetellaan kunkin säkeistön sisältöön sopiva luontokuva katseltavaksi hiljaisen rukouksen ajaksi.
- Meditaatio voidaan päättää yhteiseen Isä meidän -rukoukseen ja apostoliseen siunaukseen.

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
Finlands kyrkas prästförbund R.y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto**
Eija Nivala
Alavieskan seurakunnan
kirkkoherra, TM
Puh. (08) 4309 602 | GSM 050 5762 110
eija.nivala@devl.fi

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
Finlands Kantor-organistförbund r.y.
www.skul.fi, kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Varapuheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto**
Marjukka Andersson
Lautasaaren seurakunnan
A-kanttori, MuM
Puh. 040 513 6235,
marjukka.andersson@devl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Jussi Junni, pastori,
TM, PsK
Puh. (09) 4270 1507
GSM. 044 744 7041
jussi.junni@akiliitot.fi
Yleishallinto,
neuvottelutoiminta,
edunvalvonta,
palvelussuhdeneuvonta

ASiantuntijat

Vesa Engström
Puh. (09) 4270 1501
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
AKIn opiskelijatyö,
neuvonta opiskelijoiden
harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä

JÄSENPAVELUSIITEERIT

Tuija Kukkonen,
yo-merkonomi
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@
akiliitot.fi
Jäsenyysasiat,
alaosastot,
luottamusmieskurssit

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Merja Laaksamo,
pastori, TM
Puh. (09) 4270 1506
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@
akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja,
AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto,
opintomatkat, pappien
ammattilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Annukka Ruusula,
kanttori, MuM
Puh. (09) 4270 1505
GSM 044 744 7040
annukka.ruusula@akiliitot.fi

AKIn alaostastointiminta,
Kanttori-urkuriliiton
hallinto, kanttorien
ammattilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri,
jäsenyysasiat,
opintomatkat

LAKIMIES

Maarit Laurikainen,
OTM, KTM
Puh. (09) 4270 1502
GSM 050 518 4038
maarit.laurikainen@
akiliitot.fi
Palvelussuhdeneuvonta,
luottamusmiestoinnin
koordinointi,
koulutustehtävät

JOHDON ASSISTENTTI
Tuula Anttonen,
HSO-sihteeri
Puh. (09) 4270 1513
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKI-hallinnon ja johdon
assistentti, Pappisliiton
hallintoelinten
pöytäkirjanpitiäjä, matka-
ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

PROJEKTISIITEERI
Laura Leipakka, TM
Puh. 09 4270 1517
GSM 044 784 7327
laura.leipakka@akiliitot.fi

Pappisliiton ja Kanttori-
urkuriliiton projekti

LÄHETYKSEN
YSTÄVILLE
VSKON
VUDISTAJILLE

KULTTVURIN-
NÄLKÄISILLE

KESKUSTELUN
YSTÄVILLE

RAJOJEN
RIKKOJILLE

MUSA-
DIGGAREILLE

SANNA
JANOAVILLE

Jäsentapahtuma
Pappisliiton jäsenille
perjantaina 19.5. klo 18

Illoisia kohtaamisia liiton toimi-
henkilöiden ja kollegoiden
kanssa, mukavaa musiikkia
sekä salaattibuffet leivän
ja viinin kera. Tervetuloa!

Ilmoittaudu nettilomakkeella
akiliitot.fi/Tapahtumakalenteri,
josta näet myös osoitetiedot.

KIRKKOPÄIVÄT
Turussa 19.–21.5.2017
kirkkopaivat.fi